

ประวัติความเป็นมาและหลักเกณฑ์ทั่วไปในการให้เอกสิทธิ์แก่พยาน
ที่เป็นบุคคลในครอบครัวของผู้ต้องหาหรือจำเลย

3.1 การให้เอกสิทธิ์แก่พยานที่เป็นบุคคลในครอบครัวของผู้ต้องหาหรือจำเลยในประเทศ
สหรัฐอเมริกา

เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติในการให้เอกสิทธิ์แก่พยานที่เป็นบุคคลในครอบครัวของผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นลักษณะพิเศษเฉพาะตัว ดังนั้น การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวนี้ในประเทศไทยจะใช้หลักการของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นแนวทางในการศึกษา ดังจะได้อธิบายในรายละเอียดต่อไป

เป็นที่ทราบกันแล้วว่า ประเทศสหรัฐอเมริกามีการปกครองแบบสหพันธรัฐ หรือเรียกว่า ปกครองโดยรัฐบาลสหพันธ์ (federal government) กล่าวคือ เป็นการปกครองที่มีระบบรัฐบาลเป็นรัฐบาลคู่ ซึ่งอำนาจในการปกครองแบ่งแยกกันระหว่างรัฐบาลกลางกับรัฐบาลมลรัฐ แต่ละมลรัฐมีอำนาจบริหารกิจการภายในมลรัฐของตนเอง มีรัฐธรรมนูญ มีกฎหมายรวมทั้งศาลของตนเอง ซึ่งไม่จำเป็นต้องเหมือนกันทุกมลรัฐ รัฐบาลกลางก็มีกฎหมายและระบบศาลของตนเองเช่นกัน โดยมีศาลสูงสหรัฐฯ เป็นสถาบันสุดท้ายที่จะวินิจฉัยว่ากฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ (judicial review)¹ ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นต้องทราบถึงวิวัฒนาการในการยอมรับเอกสิทธิ์ทั้งในระดับมลรัฐและศาลสหรัฐด้วย

ก. วิวัฒนาการเอกสิทธิ์ในมลรัฐ

---

¹ วิสาร พันธนะ, " วิชิจารณาความอาญาในสหรัฐอเมริกา," ตุลพาห 25 (กันยายน - ตุลาคม 2521), หน้า 39.

ภายหลังการปฏิวัติของประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้ที่มีความคิดเห็นรุนแรง (radicals) ต้องการที่จะเลิกกฎหมายจารีตประเพณี (common law) ด้วยความตื่นตัวในชัยชนะของการปฏิวัติ กฎหมายรัฐธรรมนูญในหลายมลรัฐได้ห้ามนำเอาคำพิพากษาของศาลอังกฤษมากล่าวอ้างเป็นบรรทัดฐานในการวินิจฉัยคดี ซึ่งถือเป็นข้อสันนิษฐานได้ที่ว่า ประชาชนไม่พึงพอใจกับกฎหมายจารีตประเพณี และในปี ค.ศ. 1810 การไม่พึงพอใจนี้ได้ขยายกว้างและก่อให้เกิดการเจริญก้าวหน้าทางความคิดที่จะนำเอากฎหมายลายลักษณ์อักษรมาใช้

ปฏิกริยาที่ต่อต้านระบบกฎหมายจารีตประเพณีนั้นได้นำมาสู่ความพยายามในการรวบรวมกฎหมายทั้งหมดไว้ด้วยกัน จากการกระตุ้นของ Jeremy Bentham ที่คัดค้านกฎหมายจารีตประเพณี* และจาก Code Napoleon ของประเทศฝรั่งเศสยังผลก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวในการรวบรวมกฎหมาย อีกทั้งประชาชนในหลายมลรัฐก็ให้การสนับสนุนกันอย่างแพร่หลายด้วย ในปี ค.ศ. 1828 มลรัฐ New York ได้มีการยกร่างกฎหมายทรัพย์สินขึ้นตามแบบแผนของ William Sampson** จากนั้นปลายปี ค.ศ. 1840 ก็ได้นำเอาประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของ New York ออกมาใช้ซึ่งร่างขึ้นโดย David Dudley

ผลของการต่อต้านระบบกฎหมายจารีตประเพณีของ Bentham ได้กระตุ้นให้ Edward Livingston พยายามรวบรวมกฎหมายพยานของมลรัฐ Louisiana ออกมาเป็นประมวลกฎหมายตามคำขอของสภานิติบัญญัติของมลรัฐในปี ค.ศ. 1822 ส่วนทาง New York ก็มีการทบทวนใหม่โดยให้ Field เป็นผู้ทำการร่างประมวลกฎหมาย

---

* Bentham ต้องการให้รวบรวมกฎหมายจารีตประเพณีของชาวอเมริกัน รวมทั้งกฎหมายของมลรัฐอื่นในสหรัฐอเมริกา และของประเทศรัสเซียสมัยพระเจ้าซาร์ (Czarist Russia)

** มลรัฐ Pennsylvania และ Massachusetts ได้ดำเนินการตามมลรัฐ New York โดยทำเป็นกฎหมายลายลักษณ์อักษร แล้วนำมาใช้ในปี ค.ศ. 1834.

ว่าคดียุทธยานหลักฐานขึ้น แต่ในที่สุดความพยายามเหล่านี้ก็ไม่อาจประสบผลสำเร็จ เพราะเหตุว่ามีการเรียกร้องอย่างมากในการกลับมาใช้ระบบกฎหมายจารีตประเพณีเช่นเดิม โดยให้ทำการปฏิรูปให้ดีขึ้น ทั้งมลรัฐ Louisiana และ New York จึงไม่อาจนำเอากฎหมายพยานที่ร่างไว้มาใช้ได้ตลอดศตวรรษที่ 19 *

ถึงแม้ว่าความพยายามให้มีประมวลกฎหมายว่าคดียุทธยานจะไม่ประสบผลสำเร็จ แต่ก็มีผลก่อให้เกิดการคิดแปลงแก้ไขกฎหมายจารีตประเพณีเกี่ยวกับพยานหลักฐานในตอนกลางศตวรรษที่ 19 เอกสิทธิ์จึงได้กลายมาเป็นจุดสำคัญในการบัญญัติกฎหมาย ในปี ค.ศ. 1828 กฎหมายของ New York ได้กำหนดให้มีเอกสิทธิ์ระหว่างแพทย์กับคนไข้ (physician - patient privilege) ขึ้นเพื่อคุ้มครองความสัมพันธ์ดังกล่าว ต่อมาในปี ค.ศ. 1835 มลรัฐ Missouri ก็ออกกฎหมายในทำนองเดียวกัน และมีกฎหมายของมลรัฐส่วนใหญ่ที่เปลี่ยนแปลงแก้ไขหลักกฎหมายจารีตประเพณีทางด้านพยานหลักฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพิจารณาถึงพยานบุคคลที่มีความสามารถในปี ค.ศ. 1850-1860 ผลของการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายพยานแต่ละมลรัฐทำให้ความเป็นเอกภาพของกฎหมายจารีตประเพณีทางด้านพยานหลักฐานขาดหายไป

จนกระทั่งตอนปลายศตวรรษที่ 19 ถึงตอนต้นศตวรรษที่ 20 นักวิชาการทั้งหลายได้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ และเรียกหา (call for) เอกภาพของกฎหมายมลรัฐที่ชัดเจน การกิจของนักวิชาการเหล่านี้ ก็คือ พยายามชักจูงให้ Sir James Fitzjames Stephen รวบรวมกฎหมายพยานของประเทศอังกฤษ และแม่ผลแห่งความพยายามนี้จะไม่ประสบผลสำเร็จในรัฐสภา แต่แบบแผนในการปฏิรูปรวบรวมกฎหมาย

---

* ปัจจุบันมลรัฐ Louisiana เป็นรัฐเดียวในประเทศสหรัฐอเมริกาที่ใช้ระบบประมวลกฎหมาย (Civil Law System) และดู Comment, "Development in the Law : Privilege Communications," Harvard Law Review, Vol. 98 (May 1985), pp.1458-1459.

พยานของ Stephen นั้น ถิ่นว่าเป็นมาตรฐาน โดยหนังสือของเขา " Digest of the Law of Evidence " ได้อธิบายเอกสิทธิ์ในมาตราต่าง ๆ อย่างชัดเจน Stephen ได้พยายามกำหนดกฎข้อบังคับสำหรับพยานหลักฐานโดยการสรุปหลักการต่าง ๆ และต่อมา Dean John Wigmore ได้สืบทอดในความเป็นเอกภาพของกฎหมายพยานต่อไปในหนังสือของเขาซึ่งได้บรรยายไว้อย่างละเอียดถี่ถ้วน มีด้วยกัน 10 เล่ม ชื่อ " Evidence in Trials at Common Law " ในปี ค.ศ. 1904²

ความพยายามในการปฏิรูปกฎหมายพยานให้ได้มาตรฐานที่ชัดเจน ได้ประสบผลสำเร็จในปี ค.ศ. 1922 เมื่อกลุ่มบุคคลของผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญได้ยอมรับรองการปฏิรูปกฎหมายพยานหลักฐาน* โดยการหาข้อมูลมากกว่า 5 ปีในกฎหมายมลรัฐต่าง ๆ ที่เป็นหลักเกณฑ์ข้อบังคับทางด้านพยานหลักฐาน อาทิเช่น พยานบอกเล่า (hearsay) พยานที่รับฟังได้ และการห้ามวิจารณ์การใช้ดุลยพินิจของศาลในการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน เป็นต้น ต่อมาสถาบันกฎหมายอเมริกัน (The American Law Institute) ก็ได้ประสานงานของการปฏิรูปต่อ และพยายามให้กฎหมายเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จนในปี ค.ศ. 1939 The Institute organized a committee of legal ก็ได้ร่างกฎหมายพยานหลักฐานขึ้น และเสร็จสมบูรณ์ในปี ค.ศ. 1942 เรียกว่า " The Model Code of Evidence " มีทั้งหมด 806 มาตรา อย่างไรก็ตาม กฎหมายที่ออกมานี้ก็ไม่สามารถถึงเอาสาระสำคัญแห่งเนื้อหาออกมาได้อย่างสมบูรณ์ เหตุผลหนึ่งที่ทำให้กฎหมายนี้ต้องตกไปก็เพราะผู้ร่างได้ทำการตัดแปลงแก้ไขรากฐานของกฎหมายพยานนั่นเอง ต่อมาในปี ค.ศ. 1949 The National Conference of Commissioners on Uniform State Law ได้ยอมรับโครงการร่าง Uniform Rules of Evidence ซึ่งได้

---

² Comment, "Development in the Law : Privileged Communications," pp. 1460-1461.

* กลุ่มบุคคลนี้รู้จักกันในนามของ " the Committee to Propose Specific Reforms in the Law of Evidence "

รับการอนุมัติในปี ค.ศ. 1953 แต่กระนั้นก็ตาม ก็มีเพียง 2 มลรัฐเท่านั้น คือ มลรัฐ Kansas และ New Jersey ที่นำเอา Uniform Rules of Evidence มาใช้ เป็นเวลาถึง 15 ปี

อย่างไรก็ตาม ความพยายามในการรวบรวมกฎหมายพยานหลักฐานให้เป็น เอกภาพนั้น ก็ได้ประสบผลสำเร็จในปี ค.ศ. 1974 โดย The National Conference of Commissioners on Uniform State Law ได้ทำการปรับปรุง Uniform Rules of Evidence ใหม่ และครั้งนี้หลายมลรัฐได้นำเอาโครงการใหม่ในส่วนสำคัญ บางส่วนมาใช้ โดยมีการปรับปรุง Uniform Rules of Evidence ในหัวข้อเรื่อง เอกสิทธิ์ด้วย³ ซึ่งได้มีการยอมรับเอกสิทธิ์ต่าง ๆ เช่น เอกสิทธิ์ระหว่างนายความกับ ลูกความ⁴ เอกสิทธิ์ระหว่างแพทย์กับคนไข้⁵ และเอกสิทธิ์ระหว่างสามีภรรยา⁶ เป็นต้น การยอมรับอย่างแพร่หลายของ Uniform Rules of Evidence ที่ปรับปรุงใหม่นี้ทำให้ ความขัดแย้งระหว่างกฎหมายเอกสิทธิ์ของมลรัฐต่าง ๆ ลดน้อยลงไป ถึงแม้ว่าลักษณะของ ความแตกต่างจะยังคงมีเหลืออยู่บ้าง แต่ก็นับได้ว่าความพยายามในการรวบรวมกฎหมาย เอกสิทธิ์ของมลรัฐต่าง ๆ ที่นานนับศตวรรษนั้นได้ผลอย่างเห็นได้ชัดในที่สุด⁷

ข. วิวัฒนาการเอกสิทธิ์ในศาลสหรัฐ

ความคิดแรกเริ่มที่ศาลสหรัฐนำเอากฎหมายของมลรัฐมาใช้ในคดีแพ่งนั้น

³ Uniform Rules of Evidence หมวด 5 (1974)

⁴ Uniform Rules of Evidence ข้อที่ 502 (1974)

⁵ Uniform Rules of Evidence ข้อที่ 503 (1974)

⁶ Uniform Rules of Evidence ข้อที่ 504 (1974)

⁷ Comment, "Development in the Law : Privileged Communications," pp.1462-1463.

ศาลสหรัฐเองก็ยังมีปัญหาว่าจะเอากฎหมายและคำวินิจฉัยของมลรัฐใด ซึ่งต่อมาก็ให้นำเอา Federal Rules of Civil Procedure มาใช้ในปี ค.ศ. 1938 ในข้อที่ 43 (a) ว่า "ในการพิจารณาคดี พยานบุคคลต้องเบิกความด้วยวาจาต่อหน้าศาล เว้นแต่ข้อบังคับนี้จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น พยานหลักฐานทั้งหมดที่จะรับฟังได้นั้นต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติของสหรัฐอเมริก หรือภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยพยานหลักฐานที่นำมาใช้บังคับก่อนหน้านั้นในการพิจารณาคดีของศาลสหรัฐ หรือภายใต้ข้อบังคับว่าด้วยพยานหลักฐานที่นำมาใช้ในเขตอำนาจของศาลมลรัฐซึ่งศาลสหรัฐได้ถือตามในคดีใด บทบัญญัติ หรือข้อบังคับซึ่งได้รับรองพยานหลักฐานโดยชอบที่ได้มาตามกระบวนการวิธีที่เหมาะสม โดยได้บัญญัติไว้ในกฎหมาย หรือข้อบังคับซึ่งอ้างอิงสิ่งที่กล่าวมานี้ ความสามารถของพยานบุคคลในการเบิกความจะถูกวินิจฉัยในลักษณะนี้เช่นเดียวกัน"⁸ ถึงแม้ข้อบังคับนี้จะเป็นการบ่งชี้ความยุ่งเหยิงในปัญหาของกฎหมายที่ต้องใช้บังคับ แต่ผลที่ตามมาก็คือ มีการเรียกร้องให้ปฏิรูปข้อบังคับอีกมากมายหลายอย่างซึ่งรวมทั้งข้อบังคับที่ 43 (a) ด้วย ที่มีได้มีการกล่าวหาถึงถึงเอกสิทธิ์เป็นพิเศษ โดยศาลสหรัฐมิได้นำเอากฎหมายเอกสิทธิ์ของมลรัฐมาพิจารณาอย่างชัดเจน

---

⁸ ถ้อยคำในภาษาอังกฤษใช้ว่า " In all trials the testimony of witnesses shall be taken orally in open court, unless otherwise provided by these rules. All evidence shall be admitted which is admissible under the statutes of the United States, or under the rules of evidence heretofore applied in the courts of the United States on the hearing of suits in equity, or under the rules of evidence applied in the court of general jurisdiction of the state in which the United States court is held In any case, the statute or rule which favors the reception of the evidence governs and the evidence shall be presented according to the most convenient method prescribed in any of the statutes a rules to which reference is herein made. The competency of a witness to testify shall be determined in like manner."

สำหรับคดีอาญา กฎหมายพยานหลักฐานในศาลสหรัฐในปี ค.ศ. 1851 ได้แสดงให้เห็นถึงการขาดแคลนแบบอย่างที่เหมาะสมและชัดเจนอย่างมาก ศาลสูงสหรัฐถือว่าในคดีอาญาศาลสหรัฐจะยึดหลักของกฎหมายมลรัฐเป็นพิเศษ โดยการนำเอากฎหมายจารีตประเพณีที่ว่าพยานหลักฐานมาใช้บังคับ⁹ แต่อย่างไรก็ตาม ในปี ค.ศ. 1933 และ 1934 ศาลก็ไม่ยอมรับมาตรฐานนี้อีก และให้ถือว่านับจากนี้ไป (henceforth) ศาลสหรัฐมีอิสระในการใช้ "หลักกฎหมายจารีตประเพณีในการตีความตามเหตุผลและประสบการณ์" (common law principles as interpreted ... in light of reason and experience)¹⁰ The Federal Rules of Criminal Procedure ที่ประกาศใช้ในปี ค.ศ. 1946 ได้รวบรวมหลักนี้ไว้ในข้อบังคับที่ 26 ซึ่งเป็นการอ้างถึง "เอกสิทธิ์ของพยานบุคคล" (privilege of witnesses) อย่างชัดเจนว่า "ในการพิจารณาคดี พยานบุคคลต้องเบิกความด้วยวาจาต่อหน้าศาล เว้นแต่จะมีรัฐบัญญัติของรัฐสภา หรือ ข้อบังคับนี้ได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น การรับฟังพยานหลักฐาน, ความสามารถของพยานบุคคล และเอกสิทธิ์ของพยานจะต้องอยู่ภายใต้บังคับหลักเกณฑ์ของกฎหมายจารีตประเพณี โดยที่ศาลสหรัฐมีอำนาจตีความได้ตามเหตุผลและประสบการณ์"¹¹ ซึ่งผู้ร่างข้อบังคับนี้มีเจตนาที่จะพัฒนาให้เป็นแบบอย่างของข้อบังคับ

⁹ ดูคดี United States v. Reid, 53 U.S. 361,363 (1851)

¹⁰ ดูคดี Funk v. United States, 290 U.S. 371 (1933)

¹¹ ถ้อยคำในภาษาอังกฤษใช้ว่า " In all trials the testimony of witnesses shall be taken orally in open court, unless otherwise provided by an act of Congress or by these rules. The admissibility of evidence and the competency and privilege of witnesses shall be governed, except when an act of Congress or these rules otherwise provided, by the principles of the common law as they may be interpreted by the courts of the United States in the light of reasons and experience. "

ว่าด้วยพยานหลักฐานในการนำมาใช้ในการพิจารณาคดีอาญาของศาลสหรัฐ อย่างไรก็ตาม ประสบการณ์ (experience) ภายใต้อับังกับคดีอาญาก็ยังไม่บรรลุถึงเจตนาของผู้ร่าง เพราะศาลสหรัฐได้วินิจฉัยออกมาแล้วว่า ไม่สามารถรวบรวมกฎหมายสหรัฐในเรื่องพยานหลักฐานในคดีอาญาให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้¹²

จากความยุ่งเหยิงสับสนในกฎหมายพยานหลักฐานของศาลสหรัฐนั่นเอง ได้ก่อให้เกิดการกระตุ้นให้มีการเคลื่อนไหวในการออกกฎหมายพยานหลักฐานเพื่อให้เป็นแบบอย่าง ในปี ค.ศ. 1958 An American Bar Association ได้เร่งเร้าให้ Judicial Conference of the United States ทำการพิจารณาเพื่อนำเอาข้อบังคับว่าด้วยพยานหลักฐานมาใช้ในศาลสหรัฐ และหลังจากนั้น 6 ปี โดยการทำงานของคณะกรรมการที่ปรึกษา ได้ออกกฎระเบียบข้อบังคับขึ้นเรียกว่า " Federal Rules of Evidence " ในวันที่ 20 พฤศจิกายน ค.ศ. 1972 และรัฐสภา (Congress) ได้ผ่านกฎหมายนี้ให้ในวันที่ 5 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1973¹³ ดังนั้น Federal Rules of Evidence จึงเป็นการนำเอาเอกสารต่าง ๆ ถึง 11 ชนิดมารวมไว้ในหมวดที่ 5 อาทิเช่น เอกสัทธิระหว่างทนายความกับลูกความ (ข้อบังคับที่ 503) เอกสัทธิระหว่างแพทย์กับคนไข้ (ข้อบังคับที่ 504) และเอกสารระหว่างสามีภรรยา (ข้อบังคับที่ 505) เป็นต้น ซึ่งในหมวดที่ 5 ข้อบังคับที่ 501 กำหนดเอาไว้ว่า "ข้อบังคับเหล่านี้จะได้รับการยกเว้นเป็นพิเศษ เว้นแต่จะมีบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ , รัฐบัญญัติของรัฐสภา หรือข้อบังคับของศาลสูงบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น" อย่างไรก็ตาม ก็มีความคิดเห็นแตกแยกออกมาหลายฝ่ายด้วยกัน ซึ่งมีทั้งฝ่ายที่สนับสนุน และฝ่ายที่คัดค้าน ฝ่ายที่สนับสนุน เห็นว่า ข้อบังคับของเอกสาร

¹² ดูคดี United States v. Walker , 176 F. 2d. 564, 569 (2d.Cir.1949)

¹³ Comment, "Development in the Law : Privilege Communications," pp. 1463-1465.

เป็นตัวแทนของกฎหมายที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่มีคุณค่า และควรค่ารักษาไว้ซึ่งความสัมพันธ์นั้น ทั้งยังเป็นความก้าวหน้าของการค้นหาความจริงด้วย ฝ่ายที่คัดค้าน เห็นว่าการรักษาไว้ซึ่งเอกสิทธิ์ถือเป็นสิ่งที่กระทบกระเทือนต่อการพิสูจน์ความจริง และยังตั้งข้อสังเกตอีกว่า คณะกรรมการที่ปรึกษาที่ทำการร่างข้อบังคับนี้ประกอบไปด้วยนักกฎหมายทนายความทั้งสิ้น ซึ่งได้ร่างเอกสิทธิ์ระหว่างทนายความกับลูกความอย่างประณีตและละเอียดละออ แต่ในขณะที่เดียวกันก็จำกัดเอกสิทธิ์ในความสัมพันธ์ด้านอื่น ๆ และในท้ายสุดตั้งข้อสังเกตว่า การเสนอข้อบังคับว่าด้วยพยานหลักฐานนั้นเป็นภารกิจของกระทรวงยุติธรรม (Justice Department) ในการขยายเอกสิทธิ์ของรัฐ และการจำกัดเอกสิทธิ์ส่วนบุคคล จึงเป็นการแสดงให้เห็นถึงการขัดกันภายในและไม่มีคุณสมบัติเพียงพอ ตลอดทั้งกฎหมายที่ให้การสนับสนุนอย่างจริงจังก็ยังไม่ชัดเจน¹⁴

จากการกรังเกรงว่าจะมีการคัดค้านโต้แย้งต่อไปอีก อันอาจนำไปสู่ความล่าช้าในการออกข้อบังคับพยานอื่น ๆ ในที่สุจริตสภา (Congress) ก็ได้ลงมติที่ 5 ที่ว่าด้วยเอกสิทธิ์ออกไป โดยบัญญัติข้อบังคับที่ 501 ใหม่มาแทนว่า

" นอกจากที่บังคับไว้เป็นประการอื่นโดยรัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกา หรือกำหนดไว้โดยรัฐบัญญัติของรัฐสภา หรือโดยข้อบังคับซึ่งกำหนดขึ้นโดยศาลสูงโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย เอกสิทธิ์ของพยานกิติ , บุคคล , รัฐบาล , มลรัฐ หรือหน่วยงานทางการเมืองของรัฐบาลหรือมลรัฐกิติ ต้องอยู่ภายใต้ข้อบังคับของหลักเกณฑ์กฎหมายจารีตประเพณี โดยให้ศาลแห่งสหรัฐมีอำนาจตีความได้ตามเหตุผลและประสบการณ์ อย่างไรก็ตาม ในคดีและกระบวนการพิจารณาทางแพ่ง ให้คำนึงถึงสาระสำคัญของข้อเรียกร้องหรือข้อต่อสู้ ซึ่งกฎหมายของมลรัฐได้มีข้อบังคับให้วินิจฉัยอยู่แล้ว เอกสิทธิ์ของพยานกิติ

¹⁴ Comment, "Development in the Law : Privileged Communications," pp. 1466-1469.

บุคคล , รัฐบาล , มลรัฐ หรือหน่วยงานทางการเมืองของรัฐบาลหรือมลรัฐก็ได้ ให้
วินิจฉัยตามกฎหมายของมลรัฐ"¹⁵

ซึ่งข้อบังคับที่ 501 นี้ ผู้ร่างมีเจตนาให้นำเอกสิทธิ์ไปใช้ได้กับคดีทุกประเภท
ในศาลสหรัฐ โดยกำหนดให้เอกสิทธิ์มาจากรัฐธรรมนูญ , รัฐบัญญัติของรัฐสภา และ
กฎหมายจารีตประเพณีที่พัฒนามาจากเหตุผล และประสบการณ์ ซึ่งศาลก็ได้ให้นำเอา
กฎหมายจารีตประเพณีมาใช้บังคับในการยอมรับเอกสิทธิ์ระหว่างสามภักดิ์ แต่มักจะ
ไม่ค่อยเต็มใจในการยอมรับเอกสิทธิ์ใหม่ ๆ ที่ออกมาโดยกฎหมายของมลรัฐ หรือที่
พัฒนามาจากคดีของศาลมลรัฐ ฉะนั้น ในทางปฏิบัติแล้ว ศาลสหรัฐจะพิจารณาถึง
เอกสิทธิ์ในกฎหมายของมลรัฐ ประกอบด้วยการพิจารณาถึงคำวิจารณ์และเหตุผลของ
นักวิชาการ , นักกฎหมายในการนำเอกสิทธิ์ในกฎหมายของมลรัฐมาใช้ ดังเช่น การ

---

¹⁵ถ้อยคำในภาษาอังกฤษใช้ว่า " Except as otherwise required
by the Constitution of the United States or provided by Act of
Congress or in rules prescribed by the Supreme Court pursuant
to statutory authority , the privilege of a witness , person ,
government , State or political subdivision thereof shall be
governed by the principles of the common law as they may be
interpreted by the court of the United States in the light of
reason and experience. However , in civil action and proceedings ,
with respect to an element of a claim or defense as to which
State law supplies the rule of decision , the privilege of
a witness , person , government , State , or political
subdivision thereof shall be determined in accordance with
State law."

นำเอาเอกสิทธิ์ของบิดามารดากับบุตรในกฎหมายมลรัฐมาเป็นหลักในการใช้บังคับ¹⁶

3.1.1. ประวัติความเป็นมาของการให้เอกสิทธิ์แก่พยานที่เป็นบุคคลในครอบครัวของผู้ต้องหาหรือจำเลยในประเทศสหรัฐอเมริกา

ก. เอกสิทธิ์ของสามีภรรยา (Husband - Wife Privilege)

เอกสิทธิ์ในประเทศสหรัฐอเมริกาได้รับการสืบทอดมาจากกฎหมายจารีตประเพณีของชาวอังกฤษ (English common law) ซึ่งได้เกิดขึ้นในสมัยพระนาง Elizabeth (Elizabethan England) เมื่อหลายร้อยปีก่อนหน้านี้ เอกสิทธิ์แรกที่ได้ยอมรับกันอย่างชัดเจน ก็คือ เอกสิทธิ์ในการให้ความคุ้มครองความสัมพันธ์ระหว่างทนายความกับลูกความ (attorney - client privilege) ซึ่งได้เกิดขึ้นในตอนต้นของปี ค.ศ. 1577¹⁷ และเอกสิทธิ์ที่สองที่ได้รับการยอมรับต่อมาในเวลาไล่เลี่ยกัน ก็คือ เอกสิทธิ์ในการให้ความคุ้มครองความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา (Husband - Wife Privilege)¹⁸ โดยสามารถนำไปใช้ได้ทั้งในคดีแพ่งและคดีอาญา ในปี ค.ศ. 1754 ก็ได้มีคำรாதทางด้านพยานหลักฐานเล่มแรกออกมา คือ " The Law of Evidence " แต่งโดย Chief Baron Gillbert และต่อมาในปี ค.ศ. 1761 คำราก็ชื่อ " The Theory of Evidence " แต่งโดย Henry Bathurst ซึ่งได้นำเอามาใช้ในทางปฏิบัติอย่างจริงจังเป็นครั้งแรก จนมีการพัฒนามากันอย่างกว้างขวางในศตวรรษที่ 17 และ 18

¹⁶ Comment, "Development in the Law : Privileged Communications," pp. 1469-1470.

¹⁷ ถูกคดี Berd v. Lovelace , 21 Eng.Rep.33 (1577) และคดี Dennis v. Codrington, 21 Eng.Rep.53 (1580)

¹⁸ ถูกคดี Bent v. Allot, 21 Eng.Rep.50 (1580)

โดยในตอนต้นศตวรรษที่ 18 ศาลอังกฤษได้เริ่มพัฒนากฎหมายจารีตประเพณีในเรื่องเอกสิทธิ์ ซึ่งศาลสหรัฐก็คอยสอดส่องหลักเกณฑ์ของกฎหมายที่จะมาช่วยในการตัดสินคดีที่เกี่ยวกับเอกสิทธิ์ จนกระทั่งในตอนต้นของศตวรรษที่ 19 ปี ค.ศ. 1810 สิ่งตีพิมพ์ฉบับแรกของสหรัฐอเมริกาในด้านพยานหลักฐาน ก็คือ " Digest of the Law of Evidence " ซึ่งแต่งโดยผู้พิพากษา Zephaniah Swift ซึ่งถึงแม้จะยังไม่ค่อยแพร่หลายนัก แต่ก็ได้แสดงให้เห็นถึงเอกสิทธิ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะเอกสิทธิ์ของสามีภริยาว่าได้สะท้อนออกมาจากกฎหมายจารีตประเพณีของอังกฤษ

ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภริยา (Husband - Wife Relationship) นั้น มีเอกสิทธิ์อยู่ 3 ประเภทด้วยกัน คือ เอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การหรือเบิกความปรักปรำเป็นผลร้ายแก่ผู้ต้องหา หรือจำเลยซึ่งเป็นคู่สมรสของตน (the adverse testimony privilege) ซึ่งอนุญาตให้พยานปฏิเสธที่จะไม่ให้การหรือเบิกความเป็นปฏิปักษ์แก่คู่สมรสของตน และ เอกสิทธิ์ในการติดต่อข่าวสารที่เป็นความลับระหว่างสามีภริยา (the confidential marital communications privilege) ซึ่งอนุญาตให้พยานมีสิทธิไม่เปิดเผยการติดต่อข่าวสารที่เป็นความลับระหว่างสามีภริยาให้บุคคลภายนอก หรือศาลทราบ และ เอกสิทธิ์ที่จะไม่ถูกเรียกมาเป็นพยาน (privilege not to be called as a witness) ซึ่งอนุญาตให้คู่สมรสที่ถูกเรียกมาเป็นพยานฝ่ายตรงข้ามกับคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งสามารถปฏิเสธไม่มาเป็นพยานได้ ซึ่งแม้ว่าเอกสิทธิ์ 2 ประเภทแรกในทางปฏิบัติจะเป็นการซ้ำซ้อนกัน* แต่ก็ยังมีหลักการบางอย่างและเหตุผลในการสนับสนุนที่แตกต่างกัน

---

* ตัวอย่างในกรณีที่เอกสิทธิ์คำเบิกความ และ เอกสิทธิ์การติดต่อข่าวสารซ้ำซ้อนกัน เช่น ในการพิจารณาคดีอาญาของ นาง ก. (จำเลย) พนักงานอัยการได้เรียก นาย ข. (สามีของจำเลย) มาเป็นพยานเพื่อให้เบิกความถึงคำรับสารภาพที่ นาง ก. ได้ให้ไว้แก่ นาย ข. คำรับสารภาพเช่นนี้จะได้รับเอกสิทธิ์ทั้ง 2 ประเภท เพราะมันเป็นการเบิกความปรักปรำ นาง ก. พร้อมทั้งคำรับสารภาพนี้ได้รับมาจากการติดต่อข่าวสารที่เป็นความลับระหว่างสามีภริยาที่เกิดจากความไว้วางใจกันนั่นเอง

ประวัติความเป็นมาของเอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การหรือเบิกความประกปร่าคู่สมรส
 ของตน (the adverse testimony privilege) นั้น พัฒนามาจากหลักกฎหมาย
 จารีตประเพณีที่เก่าแก่ที่ให้ความคุ้มครองแก่ภริยาจากการให้การ หรือเบิกความเพื่อ
 ประโยชน์ หรือเป็นผลร้ายแก่สามี ซึ่งเรียกว่า ข้อบังคับในการห้าม หรือ จำกัดสิทธิ
 ของคู่สมรส (the spousal disqualification rule) โดยมาจากหลักการ
 ทางนิติศาสตร์ในสมัยกลาง (medieval) 2 หลักคือ

ก. หลักที่ว่า ผู้ต้องหา หรือจำเลย ไม่อาจให้การหรือเบิกความเป็นประโยชน์
 แก่ตัวของเขาเอง ทั้งนี้เพราะเขาเป็นผู้มีส่วนได้เสียในคดีนั้น และ

ข. หลักที่ว่า สามีภริยาเป็นบุคคลคนเดียวกัน¹⁹ ตามเหตุผลที่ Lord Coke
 ได้ให้ไว้ว่า " เป็นกรณีมีวิญญาณ 2 ดวงในร่างเดียวกัน " (They are two souls
 in one flesh) ซึ่งเป็นเหตุผลที่เหมาะสมตามความเชื่อในทางศาสนาในเวลานั้น²⁰
 ประกอบกับในช่วงระยะเวลาของศตวรรษที่ 16 ที่เอกสิทธิ์ได้ก่อกำเนิดขึ้นนั้น เป็นช่วง
 ที่สังคมและกฎหมายยอมรับกันโดยทั่วไปว่า สามีนั้นเป็นผู้นำของครอบครัว (master
 of the household) ภริยาในเวลานั้นจึงเปรียบเสมือนข้าทาสบริวารของสามี ไม่
 อาจมีอิสระจากสามีได้ ฉะนั้น ด้วยความเชื่อเหล่านี้ จึงก่อให้เกิดข้อห้ามว่า ภริยาไม่
 สามารถให้การ หรือเบิกความเพื่อประโยชน์หรือประกปร่าเป็นผลร้ายแก่สามีของตนได้²¹

¹⁹ Ann M. Stanton, "Child - Parent Privilege for Confidential Communications : An Examination and Proposal," Family Law Quarterly, Vol.16 (Spring 1982),p.4.

²⁰ John H. Wigmore, A Students' Textbook of the law of Evidence (Brooklyn : The Foundation Press, Inc., 1935), p.365.

²¹ Comment, "Development in the Law : Privileged Communications," pp. 1564-1565.

ต่อมาในปี ค.ศ. 1933 ศาลสูงสหรัฐในคดี Funk v. United States²² ได้ยกเลิกข้อห้ามที่มีให้คู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งให้การหรือเบิกความเป็นประโยชน์แก่อีกฝ่ายหนึ่งลง เพื่อเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมความปรองดองกันในครอบครัวอันเป็นหลักการสมัยใหม่ และข้อห้ามดังกล่าวนี้ก็ได้ถูกยกเลิกทั้งในคดีแพ่งและคดีอาญาในมลรัฐต่าง ๆ อีกด้วย ฉะนั้น สิ่งที่ยังเป็นข้อห้ามที่เหลืออยู่ของหลักนี้ ก็คือ เอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การ หรือเบิกความปรักปรำคู่สมรสของตนเอง ซึ่งตามกฎหมายเกณฑ์ในสมัยปัจจุบัน เป็นการให้เอกสิทธิ์เพื่อรับรองความคุ้มครองให้แก่สามีภริยาจากการให้การหรือเบิกความในคดี²³

ประวัติความเป็นมาของเอกสิทธิ์ในการติดต่อบทสัมภาษณ์ที่เป็นความลับระหว่างสามีภริยา (the confidential communications privilege) นั้น ได้ปรากฏขึ้นในราวกลางศตวรรษที่ 16 ตามหลักของกฎหมายจารีตประเพณีที่ห้ามมิให้คู่สมรสทั้งสองเปิดเผยการติดต่อบทสัมภาษณ์ความลับอย่างใด ๆ ที่ได้ทำขึ้นโดยสามี หรือภริยาในระหว่างเวลาที่สมรสกันโดยปราศจากความยินยอมของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง²⁴ ทั้งนี้ โดยมีเหตุผลในการให้ความคุ้มครองความไว้วางใจกันในครอบครัว แต่ก็ยังมีได้มีการยอมรับกันอย่างชัดเจน จนกระทั่งปี ค.ศ. 1850 จึงเริ่มมีการยอมรับกันอย่างจริงจังขึ้น เหตุผลหนึ่งที่ทำให้การยอมรับเอกสิทธิ์นี้ล่าช้า ก็เนื่องมาจากการที่ข้อบังคับในการห้าม หรือ จำกัดสิทธิของคู่สมรส (the spousal disqualification rule) และเอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การหรือเบิกความปรักปรำคู่สมรสของตน (the adverse testimony privilege)

²² Funk v. United States, 290 U.S. 371 (1933)

²³ Joseph D. Schloss, Evidence and Its Legal Aspects (Columbia : A Bell & Howell Company, 1976), p. 110.

²⁴ John Henry Wigmore, Anglo - American System of Evidence in Trials at Common Law, p.637.

นั้น ได้ครอบคลุมความพยายามในการนำเอาเอกสิทธิ์การติดต่อข่าวสารมาใช้ ซึ่งแต่ก่อนนั้น การติดต่อข่าวสารระหว่างสามีภริยาจะถูกนำมาใช้เฉพาะคดีซึ่งนาน ๆ จะมีมาสักครั้งหนึ่ง²⁵

เอกสิทธิ์ในการติดต่อข่าวสารที่เป็นความลับนั้นอยู่บนรากฐานของการส่งเสริมความไว้วางใจกันระหว่างสามีภริยา Wigmore กล่าวเอาไว้ว่า เอกสิทธิ์ในการติดต่อข่าวสารจะยอมรับกันได้นั้นก็ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข 4 ประการ คือ

1. การติดต่อข่าวสารระหว่างสามีภริยานั้นก่อกำเนิดมาจากความไว้วางใจซึ่งกันและกัน
2. ความไว้วางใจกันนั้นเป็นสิ่งจำเป็นที่สำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างสามีภริยา
3. ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภริยาเป็นวัตถุประสงค์ที่ถูกต้องและสมควรที่จะมีกฎหมายส่งเสริมและให้การสนับสนุน และ
4. ความเสียหายและอันตรายที่จะเกิดขึ้นจากการเปิดเผยในความสัมพันธ์ระหว่างสามีภริยานั้นมีน้ำหนักมากกว่าการสูญเสียพยานหลักฐานไป²⁶

ประวัติความเป็นมาของเอกสิทธิ์ที่จะไม่ถูกเรียกมาเป็นพยาน (privilege not to be called as a witness) ได้ก่อกำเนิดและพัฒนามาจากเอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การหรือเปิดเผยความปรักปรำคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง กับ เอกสิทธิ์ในการติดต่อข่าวสารที่เป็นความลับระหว่างสามีภริยา โดยเห็นว่าเป็นการให้ความคุ้มครอง และรักษาไว้ซึ่งความสัมพันธ์ในครอบครัวให้มีความสงบสุข และให้สถานภาพทางการสมรสยังคงอยู่

---

²⁵ Comment, "Development in the Law : Privileged Communications," p. 1566.

²⁶ Ibid., p. 1579.

ประกอบกับได้มีเอกสิทธิ์ในคำเบิกความและการติดต่อข่าวสารเป็นหลักนำทางมาก่อนแล้ว ค่าย จึงมีแนวความคิดให้เอกสิทธิ์ที่ไม่ต้องมาเป็นพยานเกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม แม้ว่าเอกสิทธิ์นี้จะมีขึ้นเพื่อดำรงไว้ซึ่งความสัมพันธ์ของสามีภรรยาเช่นกัน แต่ก็มีได้มีการยอมรับกันอย่างแพร่หลายเหมือนเอกสิทธิ์ในคำเบิกความ และเอกสิทธิ์ในการติดต่อข่าวสาร ดังนั้น เอกสิทธิ์นี้จึงมีการนำมาใช้ในบางมลรัฐ และมีจำนวนน้อยมาก เช่น ในมลรัฐ Texas เป็นต้น²⁷ และอาจกล่าวได้ว่า เอกสิทธิ์ที่จะไม่ถูกเรียกมาเป็นพยานนี้มีแนวโน้มไปสู่ความคิดให้มีการจำกัดขอบเขตให้แคบลงไปอีก โดยที่นักวิชาการบางท่านมีความเห็นว่า มันไม่มีความจำเป็นที่จะต้องให้เอกสิทธิ์นี้ขึ้นมา เพราะเอกสิทธิ์ในคำเบิกความ และในการติดต่อข่าวสารนั้นก็เพียงพอแล้วที่จะนำมาใช้²⁸

ข. เอกสิทธิ์ของบิดามารดากับบุตร (Parent - Child Privilege)

โดยที่เอกสิทธิ์ (privilege) เป็นข้อยกเว้นของหลักทั่วไปที่ว่า รัฐ มีสิทธิที่จะไต่พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นในคดีอาญาทั้งปวง²⁹ ดังเช่นเอกสิทธิ์ของสามีภรรยาเพื่อเป็นการให้ความคุ้มครองแก่ความสัมพันธ์ของสามีภรรยาและครอบครัว ซึ่งเริ่มปรากฏขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1580³⁰ แต่เอกสิทธิ์ในความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตรในขณะนั้นยังไม่เป็นที่ยอมรับกันในกฎหมายแองโกลอเมริกัน* จนกระทั่งใน

²⁷ Royal L. Mullins, "The Texas Rules of Criminal Evidence : 501 to 504 ; Privilege," American Journal of Criminal Law , Vol.13 (Winter 1986), p. 232.

²⁸ George T. Felkenes, Best of Evidence (Litton Education Publishing Inc., 1974), pp. 123-124.

²⁹ Trammel v. United States, 445 U.S. 40,50 (1980)

³⁰ Bent v. Allot, 21 Eng.Rep.50 (1580)

* ได้มีการค้นพบว่าเอกสิทธิ์ของบิดามารดากับบุตรนั้นมีอยู่ในกฎหมายโรมัน, กฎหมายยิว, กฎหมายศาสนา катоลิก และกฎหมายแพ่งของประเทศทางยุโรปตะวันตก

ปี ค.ศ. 1970 ในคดี *In re Kinoy*³¹ นาย Kinoy ได้รับหมายเรียกให้มาให้การในเรื่องที่เกี่ยวกับลูกสาวของเขาที่ตกเป็นผู้ต้องหาว่ากระทำความผิด นาย Kinoy ไม่ยอมมาให้การโดยอ้างว่าเป็นเรื่องราวที่มาจากความคิดต่อข่าวสารกันระหว่างเขาและลูกสาวของเขา ฉะนั้น เขาจึงควรได้รับความคุ้มครองตามเอกสิทธิ์ระหว่างบิดามารดากับบุตร แต่ผู้พิพากษา Frankel ในคดีนี้กล่าวว่า "ไม่มีเอกสิทธิ์เช่นนี้ และยังไม่มี ความจำเป็นและเหตุผลในการนำเอาเอกสิทธิ์ใหม่นี้มาใช้บังคับ"

ต่อมา ในปี ค.ศ. 1981 นาง Lillian Pisani หญิงหม้ายอายุ 61 ปี ได้รับหมายเรียกให้มาให้การเกี่ยวกับลูกชายของเธอชื่อ Frank อายุ 38 ปี ซึ่งถูกสงสัยว่ากระทำความผิดฐานฉ้อโกง นาง Pisani ไม่ยอมรับหมายเรียก โดยอ้างไว้ในคำร้องว่า ไม่มีเหตุผลอะไรที่พนักงานอัยการจะชี้ให้นางทำร้ายลูกของนางเอง แต่ศาลสหรัฐก็ปฏิเสธคำร้องของนาง และยื่นกรณาวินิจฉัยว่า ถ้านาง Pisani ไม่ยอมมาเบิกความเป็นพยานให้แก่รัฐโดยปรักปรำลูกชายของนาง นางก็อาจมีความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลได้ (contempt of court).

มิใช่มีเพียงคดีของนาย Kinoy กับคดีของนาง Pisani เท่านั้น แต่ในรอบทศวรรษที่ผ่านมา (past decade) บิดามารดามักถูกเรียกให้มาเบิกความปรักปรำบุตรของเขา และในบางโอกาสบุตรก็ยังคงต้องเบิกความปรักปรำบิดามารดาของเขาทั้งในศาลมลรัฐและศาลสหรัฐด้วย* หากปฏิเสธไม่ยอมให้การหรือเบิกความ บิดามารดาหรือบุตรก็จะถูกจำคุก** จึงเป็นการแสดงให้เห็นว่า ประเด็นของการบังคับบิดามารดาและบุตร

³¹ *In re Kinoy*, 326 F.Supp. 400 (S.D.N.Y. 1970)

* ตัวอย่างเช่นในมลรัฐ Nevada ได้มีการส่งหมายแก่บุตรให้มาเบิกความปรักปรำบิดามารดาของตนเองถึง 3 ครั้งภายในชั่วระยะเวลา 18 เดือน

** ในคดี *Port v. Heard* นาย Bernard และ นาง Odette Port ได้รับหมายเรียกให้มาเบิกความในศาล Houston เกี่ยวกับการที่บุตรของเขาที่กระทำมาดกรรมเมื่อทั้งสองปฏิเสธที่จะเบิกความ ศาลสั่งจำคุกถึง 4 เดือน และในคดี *State v. DeLong* ศาลสั่งจำคุกเด็กหญิงอายุ 15 ปี เป็นเวลา 7 วันเพราะไม่ยอมเบิกความปรักปรำบิดาของเธอ

ให้เบิกความปรักปรำอีกฝ่ายหนึ่งนั้น เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งกันกับคุณค่าทางสังคมอันเป็นรากฐานที่ยิ่งรากลึกลงในความรัก และความซื่อสัตย์ในครอบครัวซึ่งถูกอ้างว่าเป็นปฏิบัติต่อความต้องการพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นในคดีสำหรับการค้นหาความจริงและความยุติธรรม (the sake of truth and justice)

จนกระทั่งต่อมา ในปี ค.ศ. 1983 ศาลต่าง ๆ ได้เริ่มพิจารณาขยายเอกสิทธิ์ไปสู่สมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัว เห็นได้จากในคดี In re Grand Jury Proceedings Witness : Agosto³² นาย Charles Agosto ได้รับความหมายเรียกจากคณะลูกขุนใหญ่ (Grand Jury) ให้มาให้การปรักปรำเป็นปฏิบัติต่อ นาย Joseph บิดาของเขา ซึ่งถูกสงสัยว่ามีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรม (organized crime) Agosto ไม่ยอมกระทำตามหมายเรียก และคัดค้านว่าการใช้หมายเรียกมาบังคับกับเขานั้น จะทำให้เขา รวมทั้งครอบครัวของเขาและสังคมโดยทั่วไปได้รับความเสียหาย โดยให้เหตุผลว่า การใช้หมายเรียกมาบังคับกับเขานั้นเป็นการละเมิดสิทธิส่วนตัวตามรัฐธรรมนูญ และการมีอิสระในการปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา* ศาลจึงได้ยกเลิกหมายเรียก (subpoena) และให้ถือว่า ไม่ใช่แต่ห้ามเบิกเผยแพร่การคิดต่อข่าวสารที่เป็นความลับระหว่างบิดามารดากับบุตรเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการห้ามบังคับให้การหรือเบิกความปรักปรำอีกด้วย เอกสิทธิ์ของบิดามารดากับบุตรนั้นอยู่บนพื้นฐานเดียวกันกับเอกสิทธิ์ของสามีภริยา โดยเป็นการให้ความคุ้มครองในความซื่อสัตย์มั่นคง และความสามัคคีปรองดองกันในครอบครัว และเพื่อป้องกันมิให้มีการให้การหรือเบิกความเท็จ หรือถูกบังคับให้กล่าวในสิ่งซึ่งเป็นที่น่ารังเกียจในสังคม (repugnant to society) รวมทั้งยังเป็นสิทธิส่วนตัวของ

³² In re Grand Jury Proceedings Witness : Agosto, 553 F. Supp. 1298 (D.Nev.1983)

* Agosto นับถือศาสนาโรมันคาทอลิก ซึ่งเป็นศาสนาที่สอนให้บุตรเชื่อฟังบิดามารดาของตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต หากว่าเขาถูกบังคับให้เบิกความ เขาก็จะไม่สามารถปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาตามที่เขาคงการได้

ครอบครัวที่รัฐธรรมนูญมอบให้อีกด้วย³³

จึงอาจกล่าวได้ว่า การยอมรับเอกลิทธิของบิคามารคากับบุตรในคดีนั้น มิได้ถือกำเนิดมาจากกฎหมายจารีตประเพณีดังเช่นเอกลิทธิระหว่างสามีภริยา หากแต่มาจากสิทธิส่วนตัวของครอบครัวซึ่งรัฐธรรมนูญรับรองไว้ ทั้งยังเป็นการดำเนินการตามแนวทางของ Federal Rule of Evidence ข้อบังคับที่ 501 ซึ่งกำหนดให้ศาลสหรัฐพัฒนาเอกลิทธิได้ตาม "เหตุผล และ ประสิทธิภาพ" ซึ่งรัฐสภาได้ออกหลักการนี้เพื่อจุดประสงค์ให้ศาลปรับไปตามสภาพแวดล้อม และพฤติการณ์ในการพัฒนาหลักข้อบังคับของเอกลิทธิในแต่ละคดี และเปิดช่องเอาไว้เพื่อการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะการณ์ที่เหมาะสม³⁴

สำหรับมลรัฐแรกที่ยอมรับเอกลิทธิของบิคามารคากับบุตร ก็คือ New York ซึ่งยอมรับในปี ค.ศ. 1979 โดยศาลในคดี People v. Fitzgerald³⁵ อนุญาตให้บิดาปฏิเสธที่จะเปิดเผยการติดต่อกับข่าวสารที่เป็นความลับที่ลูกชายได้ให้ไว้แก่บิดา โดยอ้างว่าเอกลิทธินั้นอยู่บนรากฐานของสิทธิส่วนตัวตามกฎหมายรัฐธรรมนูญของสหรัฐ และของ New York ปัจจุบันนี้ เอกลิทธิของบิคามารคากับบุตรได้เป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลาย

---

³³ Andrea Sternberg, Annual Survey of American Law , Vol.1 (New York : Oceana Publications, Inc., 1984), pp. 363-364.

³⁴ Note, "Parent - Child Loyalty and Testimonial Privilege," Harvard Law Review, Vol.100 (February 1987), pp.914-915.

³⁵ People v. Fitzgerald, 101 Misc. 2d. 712 , 422 N.Y.S. 2d. 309 (Westchester County Ct. 1979)

ทั้งในศาลสหรัฐ และหลายมลรัฐ ถึงแม้ว่าจะมีความแตกต่างกันในรายละเอียดปลีกย่อย อยู่ที่ตาม อาทิเช่น มลรัฐ Idaho , Minnesota ซึ่งได้มีกฎหมายเกี่ยวกับเอกสิทธิ์นี้ เช่นเดียวกับมลรัฐ California , Massachusetts เป็นต้น

3.1.2. หลักเกณฑ์ทั่วไปของการให้เอกสิทธิ์แก่พยานที่เป็นบุคคลในครอบครัวของผู้ต้องหาหรือจำเลยในประเทศสหรัฐอเมริกา

การให้เอกสิทธิ์แก่พยานที่เป็นบุคคลในครอบครัวของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่สำคัญในประเทศสหรัฐอเมริกา อาจแบ่งได้ 2 ประเภท ตามลักษณะของครอบครัวเดี่ยว (nuclear family) และความสัมพันธ์ในครอบครัวของชาวอเมริกัน ทั้งนี้ คือ

ก. เอกสิทธิ์ของสามีภรรยา (Husband - Wife Privilege)

ข. เอกสิทธิ์ของบิดามารดากับบุตร (Parent - Child Privilege)

ก. เอกสิทธิ์ของสามีภรรยา (Husband - Wife Privilege)

ในบรรดาเอกสิทธิ์ต่าง ๆ เอกสิทธิ์ของสามีภรรยา หรือเอกสิทธิ์ของคู่สมรส (Spousal Privilege) นั้น นับว่ามีความสำคัญที่สุดเอกสิทธิ์หนึ่ง ซึ่งเนื้อหาสาระและหลักเกณฑ์ในแต่ละมลรัฐอาจแตกต่างกันบ้าง แต่โดยหลักการใหญ่ ๆ แล้ว เอกสิทธิ์ของสามีภรรยาสามารถนำมาใช้ได้กับสถานการณ์ที่เหมาะสมในแต่ละคดีได้ถึง 3 ประการ คือ

1. เอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การหรือเบิกความปรักปรำคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง (The privilege not to testify against a spouse)

2. เอกสิทธิ์ในการติดต่อข่าวสารที่เป็นความลับระหว่างคู่สมรส (The Confidential Marital Communication Privilege)

3. เอกสิทธิ์ที่จะไม่ถูกเรียกมาเป็นพยานฝ่ายตรงข้ามกับคู่สมรส (Privilege not to be called as a witness against spouse)

1. เอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การหรือเบิกความประกปรำคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง (The privilege not to testify against a spouse)

คำว่า " ประกปรำ " ในที่นี้ หมายความว่าถึง เป็นการทำให้เสียหาย เป็นผลร้าย หรือเป็นโทษ ในบางครั้งคำว่า " ประกปรำ " นี้ อาจเรียกว่า ประกักษ์ หรือ ประกักษ์ก็ได้ ซึ่งก็มีความหมายในทำนองเดียวกัน

แต่โดยทั่วไปแล้ว มักใช้คำว่า " ประกปรำ " เป็นส่วนใหญ่ อาทิเช่น

ท่านอาจารย์วิสาร พันธนะ ได้กล่าวถึงสิทธิของบุคคลในประเทศสหรัฐอเมริกาที่ได้รับการรับรองไว้ใน Fifth Amendment ว่า " ไม่มีบุคคลใดจะถูกบังคับในคดีอาญา เพื่อให้เป็นพยานประกปรำตนเอง " (nor shall be compelled in any criminal case to be a witness against himself)³⁶

ท่านอาจารย์มาร์ต บุนนาค กล่าวไว้ว่า " สิทธิที่จะไม่ให้การประกปรำตนเอง (Privilege against self-Incrimination) เป็นสิทธิดั้งเดิมที่มีมาแต่บรรพกาล สามารถนำมาใช้ได้ทุกกรณี หากเป็นการขัดต่อกระบวนการยุติธรรมไม่ "³⁷

และนอกจากนั้นประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทย มาตรา 233 ก็ยังบัญญัติไว้ว่า " จำเลยอาจอ้างตนเองเป็นพยานได้ ในกรณีที่จำเลยอ้างตนเองเป็นพยาน ศาลจะให้เข้าสืบก่อนพยานอื่นฝ่ายจำเลยก็ได้ ถ้าจำเลยซึ่งให้การเป็นพยานนั้นประกปรำ หรือ เสียหายแก่จำเลยอื่น จำเลยอื่นนั้นซักค้านได้ " เป็นต้น

ฉะนั้น เอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การหรือเบิกความประกปรำคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งนั้น จึงหมายความว่า คู่สมรสฝ่ายหนึ่งมีเอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การ หรือ เบิกความเป็นผลร้าย

³⁶ วิสาร พันธนะ, "วิธีพิจารณาความอาญาในสหรัฐอเมริกา," กฎหมาย 25 (กันยายน - ตุลาคม 2521), หน้า 42.

³⁷ มาร์ต บุนนาค, "การเตรียมคดีก่อนนำเข้าสู่ศาล," วารสารทนายความ 14 (มกราคม 2515), หน้า 47.

เป็นโทษ หรือเป็นการเสียหาย แก่คู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งของตนเอง

จึงเห็นได้ว่า คำว่า " ประักปร่า " ในความหมายของเอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การ หรือเบิกความประักปร่าคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง กับเอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การประักปร่าตนเองนั้น มีความหมายโดยนัยอย่างเดียวกัน

โดยความจริงแล้ว เอกสิทธิ์นี้มีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไป เช่น spousal incapacity หรือ spousal immunity หรือ the privilege for anti-marital facts หรือ the adverse testimony privilege หรือ the privilege not to testify against a spouse ซึ่งผู้เขียนได้เลือกเอา the privilege not to testify against a spouse หรือ เอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การหรือเบิกความประักปร่าคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งมาใช้ในการนำเสนอ ทั้งนี้เพราะเป็นถ้อยคำที่เหมาะสมต่อการอธิบายหลักเกณฑ์ และข้อบังคับของเอกสิทธิ์ดังกล่าวนี้ได้อย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย

หลักทั่วไปมีว่า " บุคคลที่ได้สมรสแล้วมีเอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การหรือเบิกความประักปร่าคู่สมรสของตนในกระบวนการพิจารณาใด ๆ " * (A married person has a privilege not to testify against his spouse in any proceeding) ซึ่งจุดมุ่งหมายของเอกสิทธิ์นี้มีขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงความเลวร้าย หรือความเสื่อมลงของความสัมพันธ์ระหว่างสามีภริยา

จาก Federal Rules of Evidence ปี ค.ศ. 1972 ข้อบังคับที่ 505 ซึ่งแม้อันมารัฐสภา (Congress) จะได้ลบทิ้งไปแล้วนั้น รูปแบบหลักเกณฑ์และขั้นตอนบางอย่างก็ยังคงนำมาประยุกต์ใช้ในปัจจุบัน ฉะนั้น จึงเห็นควรที่จะยกเอาหลักเกณฑ์และรูปแบบดังกล่าวมาแสดงไว้ เพื่อการวิเคราะห์และการพิจารณาต่อไป ซึ่งพอที่จะสรุปได้ ดังนี้

---

* หมายถึงบุคคลที่สมรสกันโดยถูกต้องตามกฎหมายแล้วเท่านั้น

ข้อ 1. ข้อบังคับทั่วไปของเอกสิทธิ์

ผู้ต้องหา หรือจำเลยในคดีอาญามีเอกสิทธิ์ในการป้องกันคุ้มครองของเขา จากการให้การ หรือเบิกความปรักปรำเขา

ข้อ 2. ผู้ที่อาจอ้างเอกสิทธิ์ได้

เอกสิทธิ์นี้อ้างได้โดยผู้ต้องหา หรือจำเลย หรือโดยผู้สมรส ทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์ของผู้ต้องหา หรือจำเลย และผู้สมรสชอบที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่า ไม่อาจนำพยานหลักฐานให้แก่ฝ่ายตรงข้ามได้

ข้อ 3. ข้อยกเว้น

เอกสิทธิ์จะไม่นำมาใช้ภายใต้ข้อบังคับดังต่อไปนี้

(1) ในกระบวนการพิจารณาที่ผู้สมรสฝ่ายหนึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดต่อร่างกาย หรือทรัพย์สินของผู้สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง หรือ กระทำต่อบุตรของผู้สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือในการกระทำความผิดต่อร่างกาย หรือทรัพย์สินของบุคคลที่สามซึ่งได้กระทำความผิดต่อผู้สมรสอีกฝ่ายหนึ่งด้วย หรือ

(2) ในเรื่องราวที่เกิดขึ้นก่อนที่จะสมรสกัน หรือ

(3) ในกระบวนการพิจารณาซึ่งผู้สมรสฝ่ายหนึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับการส่งออกซึ่งการค้าประเวณี (importing an alien for prostitution) หรือการกระทำความผิดอื่น ๆ ที่ขัดต่อศีลธรรมอันดี และความผิดเพื่อการค้าหญิงโดยการขนส่งระหว่างมลรัฐอันเป็นการขัดต่อศีลธรรมอันดี หรือ ความผิดอื่น ๆ ที่กฎหมายกำหนดไว้ในทำนองเดียวกัน

เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์ของเอกสิทธิ์ข้างต้นแล้ว จะเห็นได้ว่า ในข้อ 1. นั้น มิได้ให้เอกสิทธิ์แก่พยานที่เป็นผู้สมรสของผู้ต้องหา หรือจำเลยที่ไม่ให้การ หรือเบิกความ

ปรักปรำ แต่เป็นการให้เอกสิทธิ์แก่ผู้ต้องหา หรือจำเลยฝ่ายเดียว ในข้อ 2. นั้น ก็ให้เฉพาะผู้ต้องหา หรือจำเลยอ้างเอกสิทธิ์ได้เพื่อผลประโยชน์ของตนเท่านั้น แม้คู่สมรสจะอ้างเอกสิทธิ์ได้ก็ตาม แต่ก็จะเป็นการขัดแย้งกับข้อ 1. ที่ให้เอกสิทธิ์เฉพาะผู้ต้องหา หรือจำเลยเท่านั้น และในข้อ 3. ที่ห้ามมิให้ใช้เอกสิทธิ์ที่จะไม่ปรักปรำในเรื่องราวที่เกิดขึ้นก่อนจะสมรสกันนั้น ก็มีไต่ตรงกับจุดประสงค์ในการรักษาความสัมพันธ์ระหว่างสามีภริยา เพราะในเวลาที่ใช้เอกสิทธิ์นี้ก็จะเป็นสามีภริยากันอยู่แล้ว ฉะนั้น ไม่ว่าเหตุการณ์หรือเรื่องราวอะไรที่เกิดขึ้นก่อนการสมรส หากต้องถูกจำกัดมิให้ได้รับเอกสิทธิ์นี้ ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภริยาก็ย่อมต้องแตกแยกอยู่กันเอง ทั้งหลักเกณฑ์นี้ก็ยังคงขาดรายละเอียดต่าง ๆ เช่น จะมีการสละเอกสิทธิ์ได้หรือไม่ หรือ เอกสิทธิ์นี้จะมีระยะเวลานานเท่าใด และสิ้นสุดลงอย่างไร เป็นต้น และด้วยเหตุของการกำหนดหลักเกณฑ์ข้อบังคับอย่างจำกัดและขาดความละเอียดรอบคอบนี้เอง ทำให้ต้องมีการปรับปรุง Federal Rules of Evidence ขึ้นใหม่ โดยประกาศใช้ในปี ค.ศ. 1975 ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ในข้อบังคับที่ 501 โดยมีสาระสำคัญว่า "...ให้ศาลสหรัฐมีอำนาจตีความไต่ถามเหตุผล และประสบการณ์ โดยให้คำนึงถึงสาระสำคัญซึ่งกฎหมายของมลรัฐใดมีข้อบังคับให้วินิจฉัยไต่ถามอยู่แล้ว..."

จากหลักเกณฑ์ข้อบังคับที่ 501 นี้เอง ก่อให้เกิดการนำเอาเอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การ หรือเบิกความปรักปรำคู่สมรส มาใช้กันอย่างจริงจัง จึงได้มีการพัฒนาและหาหลักการที่เป็นแนวทางเดียวกันในการนำมาใช้ในศาลสหรัฐ และในศาลมลรัฐเป็นส่วนใหญ่ ตามหลักเกณฑ์ข้อบังคับซึ่งสรุปได้ดังนี้

ข้อ 1. ข้อบังคับทั่วไปของเอกสิทธิ์

คู่สมรสฝ่ายหนึ่งมีเอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การ หรือเบิกความปรักปรำคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งในกระบวนการพิจารณาคดีอาญา

ข้อ 2. ขอบเขตของเอกสิทธิ์

(1) เอกสิทธิ์นี้ให้นำมาใช้บังคับกับคู่สมรสที่ชอบด้วยกฎหมาย และความสัมพันธ์ของการสมรสยังคงมีอยู่เท่านั้น หมายความว่า ในการอ้างเอกสิทธิ์ไม่ปรักปรำนี้ต้องอ้างในขณะที่ยังเป็นคู่สมรสที่ถูกต้องตามกฎหมายอยู่ แม้ว่าการสมรสนั้นจะเป็นโมฆียะ (voidable) ถ้ายังไม่ถูกเพิกถอนการสมรสนั้นก็ยังคงถูกต้องตามกฎหมาย แต่ถ้าการสมรสนั้นไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือเป็นโมฆะ เอกสิทธิ์นี้ก็ไม่อาจนำมาอ้างได้³⁸

(2) เอกสิทธิ์นี้ให้นำมาใช้กับพยานที่เป็นคู่สมรสของผู้ต้องหา หรือจำเลยซึ่งเป็นที่รู้ความในกระบวนการพิจารณาคดีเท่านั้น³⁹ หมายความว่า ผู้ที่จะอ้างเอกสิทธิ์นี้ได้ ก็คือ พยานที่เป็นคู่สมรสของผู้ต้องหา หรือจำเลยเท่านั้น และใช้ได้เฉพาะในคดีอาญาที่กล่าวหา หรือฟ้องผู้ต้องหา หรือจำเลยเท่านั้น

(3) ในการอ้างเอกสิทธิ์ของพยานที่เป็นคู่สมรสของผู้ต้องหา หรือจำเลยนั้น จะต้องเป็นไปโดยบริสุทธิ์สมัครใจ และปราศจากการถูกบังคับขู่เข็ญ*

(4) เอกสิทธิ์นี้จะสิ้นสุดลงต่อเมื่อคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตาย หรือโดยการหย่า หรือ ศาลพิพากษาให้เพิกถอนการสมรส

³⁸ George T. Felkenes, Best of Evidence, p. 122.

³⁹ John H. Wigmore, A Students' Textbook of the law of Evidence, p. 366.

* เช่น ในกรณีที่สามีถูกกล่าวหาว่า ทิ่มสุราแล้วอาละวาด พนักงานอัยการได้เรียกภริยาของเขามาเป็นพยาน และซักถามว่าเธอประสงค์จะเบิกความปรักปรำสามีของเธอหรือไม่ ภริยาตอบว่าเธอประสงค์เช่นนั้น แต่ทว่าในการถามค้านพยานเพื่อต้องการพิสูจน์ว่าคำเบิกความของเธอเป็นไปโดยสมัครใจ หรือถูกบังคับ กลับปรากฏว่าพนักงานอัยการได้ขู่ว่า ถ้าเธอไม่เบิกความปรักปรำสามีของเธอ เธอจะต้องเป็นผู้จ่ายค่าธรรมเนียมในศาลทั้งหมด คำเบิกความของภริยาที่เกิดขึ้นนี้จึงรับฟังไม่ได้

ข้อ 3. ข้อยกเว้นของเอกสิทธิ์

เอกสิทธิ์นี้ไม่อาจนำมาใช้ในกระบวนการพิจารณาคดีอาญาที่คู่สมรสฝ่ายหนึ่ง ถูกกล่าวหาหรือถูกฟ้องว่ากระทำความผิดต่อคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง หรือต่อบุตรของคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

ข้อ 4. การสละเอกสิทธิ์

พยานที่เป็นคู่สมรสของผู้ต้องหา หรือจำเลย อาจสละเอกสิทธิ์นี้ได้ โดยการยื่นคำร้องขอเป็นลายลักษณ์อักษรไว้อย่างชัดแจ้งโดยบริสุทธิ์สัจใจ และไม่จำต้องได้รับความยินยอมจากผู้ต้องหา หรือจำเลยแต่ประการใด

จากหลักเกณฑ์โดยทั่วไปของเอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การหรือเบิกความปรักปรำคู่สมรสดังกล่าวข้างต้น เป็นการแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า เอกสิทธิ์ที่จะไม่ปรักปรำนี้เป็นเอกสิทธิ์ของพยานโดยเฉพาะ โดยสามารถนำไปอ้างได้แม้ในเหตุการณ์ หรือ การกระทำก่อน ๆ ของคู่สมรส เพียงแต่ในเวลาที่อ้างเอกสิทธิ์นี้ยังคงเป็นสามีภริยาที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายอยู่เท่านั้น ซึ่งพยานต้องมีเจตนาที่บริสุทธิ์ และใช้เอกสิทธิ์นี้โดยสุจริตใจ แต่กระนั้นก็ตาม เอกสิทธิ์นี้ย่อมสิ้นสุดลงด้วยความตายของคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือ โดยการหย่า หรือศาลพิพากษาให้เพิกถอนการสมรส โดยมีข้อยกเว้นไว้ในกรณีความผิดที่คู่สมรสฝ่ายหนึ่งกระทำต่ออีกฝ่ายหนึ่ง หรือบุตรของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งซึ่งไม่จำกัดฐานความผิด เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า หลักเกณฑ์ดังกล่าวมีความละเอียด และ สมบูรณ์กว่า Federal Rules of Evidence ฉบับปี ค.ศ. 1972 เป็นอย่างมาก

อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่สำคัญของการอ้างข้อยกเว้นนี้ มีบางมลรัฐ เช่น มลรัฐ Arizona , Idaho , Michigan , Minnesota , New Jersey และ Alaska เป็นต้น ที่ให้อำนาจแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่จะป้องกันพยานที่เป็นคู่สมรสของเขาในการให้การหรือเบิกความปรักปรำเขา และในบางมลรัฐก็ห้ามมิให้ผู้ต้องหา หรือ จำเลยคัดค้านคำให้การ หรือคำเบิกความที่ปรักปรำเขาจากพยานที่เป็นคู่สมรสซึ่งได้ให้ ด้วยความสมัครใจ อาทิเช่น มลรัฐ Massachusetts , Utah , Connecticut

และ Los Angeles เป็นต้น แต่โดยส่วนใหญ่แล้วมักเปิดโอกาสให้พยานที่เป็นคู่สมรสของผู้ต้องหาหรือจำเลย ให้การหรือเบิกความใดโดยสมัครใจโดยไม่จำต้องได้รับความยินยอมจากผู้ต้องหาหรือจำเลยแต่ประการใด⁴⁰

จากขอบเขตของเอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การหรือเบิกความปรักปรำคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งนั้น เป็นการนำมาใช้เฉพาะคำให้การ หรือคำเบิกความที่ให้โดยพยานเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ พยานหลักฐานต่าง ๆ ที่มีใช้คำให้การ หรือ คำเบิกความ ดังเช่น ลายมือ (handwriting) หรือ ลายพิมพ์นิ้วมือ (fingerprints) จึงไม่อยู่ในขอบเขตของเอกสิทธิ์นี้ พนักงานตำรวจ และพนักงานอัยการสามารถนำเอามาเป็นพยานหลักฐานปรักปรำผู้ต้องหา หรือจำเลยในคดีได้⁴¹ ทั้งพยานที่เป็นคู่สมรสยังสามารถที่จะช่วยหาพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่มีใช้คำให้การ หรือคำเบิกความดังกล่าว และถือว่า พยานหลักฐานที่ได้มาโดยวิธีดังกล่าวนี้จะไม่เสียไปในฐานะของ "ผลไม้ของต้นไม้ที่มีพิษ" (fruit of the poisonous tree)⁴²

2. เอกสิทธิ์ในการติดต่อข่าวสารที่เป็นความลับระหว่างคู่สมรส (The Confidential Marital Communications Privilege)

หลักทั่วไปมีว่า "การติดต่อข่าวสารกันระหว่างสามีภริยานั้นเป็นความไว้วางใจกันซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างสามีภริยา โดยสามีและภริยาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่อาจจะเปิดเผยการติดต่ออันให้บุคคลอื่นทราบได้"⁴³ อันมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้มี

⁴⁰ Comment, "Development in the Law : Privileged Communications," p. 1567.

⁴¹ Ibid., p. 1570.

⁴² State v. Newman, 235 Kan.29, 41-43, 680 P.2d.257, (1984)

⁴³ Francis J. Ludes and Harold J. Gilbert, Corpus Juris Secundum (Vol.97) (St. Paul, Minn : West Publishing Co., 1957)

ความไว้วางใจกัน โดยคู่สมรสสามารถทำการติดต่อข่าวสารกันได้โดยอิสระโดยไม่ต้องกลัวว่าจะมีการเปิดเผยความลับของเขา ซึ่งเป็นการดำรงไว้ในสัมพันธภาพที่ดีต่อกันของคู่สมรส⁴⁴

จาก Uniform Rules of Evidence ปี ค.ศ. 1974 ที่นับว่าเป็นหลักเกณฑ์ข้อบังคับทางพยานหลักฐานอันเป็นแบบอย่างที่สามารถทำให้มลรัฐต่าง ๆ มีกฎหมายพยานที่เป็นไปในทำนองเดียวกันส่วนใหญ่ ก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพของกฎหมายพยานและทำให้ความขัดแย้งของแต่ละมลรัฐน้อยลง ในหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับเอกลักษณ์ของการติดต่อข่าวสารที่เป็นความลับระหว่างสามีภริยานั้นก็ได้รับการบรรจุไว้ในข้อบังคับที่ 504 ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

ข้อ 1. คำนิยาม

การติดต่อข่าวสารที่เป็นความลับนั้น หมายถึง การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ทำการอันเป็นเรื่องส่วนตัวถึงคู่สมรสของเขา โดยไม่มีเจตนาจะเปิดเผยให้ผู้อื่นทราบ

ข้อ 2. ข้อบังคับทั่วไปของเอกลักษณ์

ผู้ต้องหาหรือจำเลยในกระบวนการพิจารณาคดีอาญา มีสิทธิที่จะป้องกันคู่สมรสของเขาจากการให้การหรือเปิดเผยความถึงเรื่องราวความลับระหว่างเขากับคู่สมรสของเขา

ข้อ 3. ผู้ที่จะอ้างเอกลักษณ์ได้

เอกลักษณ์นี้จะอ้างได้ก็โดยผู้ต้องหา หรือจำเลย หรือคู่สมรส ทั้งนี้

---

⁴⁴ George T. Felkenes, Best of Evidence, p. 125.

ก็เพื่อประโยชน์ของผู้ต้องหาหรือจำเลย ซึ่งคู่สมรสได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่า กระทำการเช่นนั้นได้

ข้อ 4. ข้อยกเว้น

เอกสิทธิ์นี้จะไม่นำมาใช้ในกระบวนการพิจารณาคดีอาญาที่คู่สมรสฝ่ายหนึ่ง ถูกกล่าวหาหรือถูกฟ้องว่ากระทำความผิดต่อร่างกาย หรือทรัพย์สินของ

- (1) คู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง
- (2) บุตรของคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
- (3) บุคคลที่อาศัยอยู่ในครอบครัวของคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
- (4) บุคคลที่สามซึ่งได้กระทำความผิดต่อคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งด้วย

ฉะนั้น จากหลักเกณฑ์ข้อบังคับที่ 504 แห่ง Uniform Rules of Evidence (1974) นี้เอง ก่อให้เกิดการพัฒนาแนวทางของข้อบังคับต่าง ๆ ออกไปในแต่ละมลรัฐ สามารถที่จะนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสมกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละคดีทั้งศาลมลรัฐ และศาลสหรัฐ (ตาม FRE.501) ซึ่งต่อมาได้มีการแยกแยะข้อบังคับต่าง ๆ ขึ้นอีกมากมาย แต่โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นไปในแนวทางและหลักการเดียวกันโดยคำนึงถึงจุดประสงค์และเป้าหมายของเอกสิทธิ์นี้เป็นหลัก และจากหลักเกณฑ์โดยทั่วไปของเอกสิทธิ์ในการติดต่อข่าวสารระหว่างคู่สมรส ที่ว่า "สามีและภริยาไม่อาจเปิดเผยการติดต่อข่าวสารที่เป็นความลับใด ๆ ที่สามีหรือภริยาได้ทำให้แก่กันในช่วงเวลาที่สมรสกันอยู่ โดยปราศจากความยินยอมของคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง และการติดต่อข่าวสารนั้นต้องทำขึ้นระหว่างคู่สมรสเท่านั้นโดยไม่มีบุคคลอื่นอยู่ด้วย ทั้งการติดต่อข่าวสารนั้นต้องกระทำโดยเจตนาให้เป็นความลับโดยมีข้อสันนิษฐานไว้ก่อนว่าการติดต่อข่าวสารที่ทำขึ้นระหว่างการสมรสนั้นให้ถือว่าเป็นความลับ และถ้าบุคคลใดประสงค์จะคัดค้านการร้องขอเอกสิทธิ์นี้ บุคคลนั้นก็ต้องมีภาระพิสูจน์ว่า การติดต่อข่าวสารนั้นมิได้เป็นความลับหรือมิควรได้รับเอกสิทธิ์ในการติดต่อข่าวสารดังกล่าว"⁴⁵ สามารถจำแนกออกมาได้โดยสรุปดังนี้

⁴⁵ Joseph D. Schloss, Evidence and Its Legal Aspects, p.113.

ข้อ 1. ลักษณะความหมายของการติดต่อข่าวสารระหว่างสามีภรรยา

(Definition of marital privilege)

คำว่า "การติดต่อข่าวสาร" (communication) ในความหมายของเอกสิทธิ์การติดต่อข่าวสารที่เป็นความลับระหว่างสามีภรรยาไม่ว่าในศาลมลรัฐ หรือ ศาลสหรัฐ ใ้รับการตีความ⁴⁶ และมีความหมายที่ขยายออกไปกว้างมาก⁴⁷

การติดต่อข่าวสารนั้น ไม่แต่จะเป็นภาษาโดยทั่วไปที่แสดงออกโดยคำพูด (utterances) หรือคำกล่าว (statements) หรือการติดต่อด้วยวาจา หรือสนทนากัน (conversation) ซึ่งเป็นเพียงเสียงที่ได้ยิน (audible) ระหว่างสามีภรรยาจะได้รับความคุ้มครองจากเอกสิทธิ์ในการติดต่อนี้เท่านั้น⁴⁸ แต่ยังรวมถึงข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่ผู้สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้รู้มาจากการสังเกตในพฤติการณ์ของการอยู่ร่วมกัน โดยดูจากการกระทำ หรือการแสดงออกไม่ว่าจะเป็นสภาวะทางกาย หรือทางจิตใจ (Physical or mental condition) เพราะถือว่าเป็นเรื่องที่ได้รับมาจากการสังเกต เช่น ภรรยาได้สังเกตเห็นว่าสามีของตนนั้นตกอยู่ในสภาวะของความมึนเมา (intoxicated condition) ภริยาก็มียกสิทธิ์ในการติดต่อข่าวสารที่จะไม่เปิดเผยในสิ่งที่เธอได้รู้มาจากการสังเกตนี้⁴⁹

---

⁴⁶ Henry B. Rothblatt, Handbook of Evidence for Criminal Trials (N.J. : Prentice - Hall, Inc., Englewood Cliffs, 1965), p.240.

⁴⁷ Martin v. State, 33 So.2d.825, 203 Miss.187, 2 ALR.2d.640

⁴⁸ Scott v. Commonwealth, 23 S.W.219, 94 Ky.511, 15 Ky.L.251, 42 Am.S.R. 371

⁴⁹ American Jurisprudence (Vol.81), second Edition (New York: The lawyers cooperative publishing Co., Rochester, 1976), p.203.

นอกจากนั้นแล้ว การติดต่อกับข่าวสารสามารถนำไปใช้บังคับกับ การติดต่อกับข่าวสารที่เป็นลายลักษณ์อักษร (written communication) ซึ่งรวมทั้งจดหมาย (letter) ที่เป็นการลับ และเป็นเรื่องส่วนตัวด้วย⁵⁰ ในกรณีที่ผู้สมรสฝ่ายหนึ่งได้เขียนจดหมายที่เป็นการลับ หรือเรื่องส่วนตัวไปถึงผู้สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งผู้สมรสซึ่งเป็นผู้เขียนจดหมาย และผู้สมรสผู้รับจดหมายจะนำเอาจดหมายนั้นออกแสดง หรือกล่าวถึงข้อความในจดหมายมาเป็นพยานหลักฐานไม่ได้* และไม่เพียงแต่จะรับฟังจดหมายที่สามีกิริยาได้มีถึงกันเป็นพยานหลักฐานไม่ได้เท่านั้น แต่ถือว่าส่วนทั้งหมดของจดหมาย รวมทั้งซอง (envelopes) และที่อยู่ (addresses) ก็ถือว่าเป็นการติดต่อกับข่าวสารที่เป็นการลับระหว่างสามีกิริยา⁵¹ แต่อย่างไรก็ตาม เอกสิทธิ์นี้จะไม่ขยายถึงจดหมายที่ผู้สมรสฝ่ายหนึ่งได้ให้หนายความของคนเป็นผู้เขียน หรือเขียนโดยได้รับอนุญาต ที่มีไปถึงผู้สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง รวมทั้งจดหมายที่ผู้สมรสฝ่ายหนึ่งได้ส่งถึงนักเขียนชวเลข (a stenographer) หรือบุคคลอื่นให้ส่งข้อความแก่ผู้สมรสอีกฝ่ายหนึ่งด้วย⁵²

---

⁵⁰ Francis J. Ludes and Harold J. Gilbert, Corpus Juris Secundum (Vol.97), p. 774.

* Dalton v. People, 189 P.37,68 Colo.44 และ Lanctot v. State, 98 Wis 136,173 N.W.575 ถือว่าจดหมายจากสามีซึ่งเป็นผู้ต้องหาที่มีไปถึงภริยาของเขา นั้นไม่สามารถนำมาเป็นพยานหลักฐานในคดีได้

⁵¹ Selden v. State, 74 Wis. 271,42 N.W. 218 Delk v. Commonwealth, (Ky) 285 S.W.2d. 169, 57 ALR. 2d. 1406

⁵² American Jurisprudence (Vol.81) , p. 196.

ในส่วนของการยอมรับ หรือ การรับสารภาพ (Admissions or Confessions) ของผู้สมรสซึ่งเป็นผู้ต้องหา หรือจำเลย ที่ได้ให้ไว้แก่ผู้สมรสของตนนั้น เอกสิทธิ์การติดต่อก็สามารถนำมาใช้บังคับโดยผู้สมรสไม่จำต้องเปิดเผย⁵³ เว้นแต่จะกระทำต่อหน้าบุคคลที่สาม⁵⁴ เช่น คำกล่าวของสามีที่ให้แก่ภรรยาของเขาว่า เขาได้ขโมยสิ่งของในร้านขายของชำ (a grocery store) และกลับถึงบ้านในเวลาประมาณ 4 นาฬิกา 30 นาที หลังจากนั้นไม่นานตำรวจก็มาจับตัวเขาไป ซึ่งคำกล่าวของสามีนี้มีได้กระทำต่อหน้าบุคคลอื่นใด จึงถือว่าเป็นการติดต่óxาวสารที่เป็นความลับ ซึ่งภรรยาไม่อาจเปิดเผยเป็นผลร้ายแก่สามีของเธอได้

ยิ่งไปกว่านั้น เสียง หรือ แถบบันทึกเสียง (Sound or tape recordings) ที่ได้บันทึกการสนทนาระหว่างสามีภริยาก็ได้รับความคุ้มครองจากเอกสิทธิ์นี้ที่ไม่อาจนำมาแสดงเป็นพยานหลักฐานได้เช่นกัน⁵⁵

อย่างไรก็ตาม คำว่า "การติดต่óxาวสาร" (communication) นี้ มักจะมีการขัดแย้งกันในขอบเขตของความแตกต่างในเรื่องของการใช้ถ้อยคำ (differences in the phrasology) ในตัวบทกฎหมาย⁵⁶ และเป็นการยากที่จะตั้งคำจำกัดความ (definition) ให้ชัดเจนและครอบคลุมในการนำมาวินิจฉัยลักษณะของการติดต่óxาวสารระหว่างสามีภริยาในแต่ละคดีที่อาจเกิดขึ้นภายหน้า ยกตัวอย่างเช่น กฎหมายในบางมลรัฐใช้คำว่า "การติดต่óxาวสารใด ๆ" (any communication) หรือคำว่า "การสนทนาใด ๆ" (any conversation)

⁵³ Stein v. Bowman, 38 U.S. 209, 10 L.Ed.129

⁵⁴ Francis J. Ludes and Harold J. Gilbert, Corpur Juris Secundum (Vol.97) , p. 772.

⁵⁵ Hicks v. Hicks, 271 N.C.204, 155 S.E.2d. 799

⁵⁶ In re Ford's Estate, 261 P.15, 70 Utah.456

โดยเฉพาะในมลรัฐที่ใช้คำว่า "การสนทนาใด ๆ" นั้น มักจำกัดขอบเขตของการติดต่อข่าวสารเฉพาะการแสดงด้วยวาจาและคำพูดเท่านั้น⁵⁷ โดยไม่รวมถึงการติดต่อที่เป็นลายลักษณ์อักษร (written communication) ด้วย⁵⁸

ข้อ 2. ข้อสันนิษฐานหรือความหมายของลักษณะที่เป็นความลับ (Presumption or implication of confidential character)

การติดต่อข่าวสารระหว่างสามีภริยาทั้งหมดนั้นให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ได้กระทำโดยเจตนาให้เป็นความลับ⁵⁹ ซึ่งการติดต่อนี้ได้กระทำขึ้นเมื่อสามีและภริยาอยู่กันตามลำพัง (they are alone)⁶⁰ หรือเป็นการติดต่อข่าวสารซึ่งแสดงออกว่าเป็นความลับที่ก่อเกิดมาจากความสัมพันธ์ระหว่างสามีภริยา⁶¹ แต่ในบางครั้งศาลสูงสหรัฐก็ถือว่าเป็นเรื่องส่วนตัว เช่น ในคดี *Wolfle v. United States*⁶² ศาลสูงสหรัฐได้กล่าวว่า "การติดต่อข่าวสารระหว่างสามีภริยาที่ได้ทำขึ้นเป็นส่วนตัวนั้นได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าได้เจตนาทำเป็นความลับ จึงได้รับความคุ้มครองจากเอกสิทธิ์การติดต่อข่าวสารนี้" ฉะนั้น คำว่า "โดยส่วนตัว" (privately) ที่นำมาใช้ใน "การติดต่อข่าวสารที่ทำขึ้นเป็นส่วนตัว" (communications privately made)

⁵⁷ *Payne v. Adams*, 9 Pa. D & C. 397, 15 Westmore Co.L.J.18

⁵⁸ American Jurisprudence (Vol.81) , p. 200.

⁵⁹ Henry B. Rothblatt, Handbook of Evidence for Criminal Trials, p. 240.

⁶⁰ *Dickinson v. Abernathy Furniture Co.*, 96 S.W.2d. 1086, 231 Mo.App. 303

⁶¹ *Parkhurst v. Berdell*, 18 N.E. 123, 110 N.Y. 386, 6 Am. S.R. 384

⁶² *Wolfle v. United States*, 291 U.S. 7, 54 S.Ct.279 L.Ed.617

จึงมีความหมายคล้ายคลึงกัน (synonymous) กับคำว่า "ความลับ" (confidentially) ซึ่งทั้งนี้ก็ต้องขึ้นอยู่กับพฤติการณ์ หรือสภาพแวดล้อม (circumstances surrounding) ว่า การติดต่อดังกล่าวที่เกิดขึ้นนั้นต้องตามข้อสันนิษฐานว่าได้เจตนากระทำให้เป็นความลับหรือไม่⁶³ อันถือว่าเป็นเป้าหมายที่สำคัญเพื่อคำวินิจฉัยซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างสามภริยา

ฉะนั้น ในกรณีการติดต่อดังกล่าวระหว่างสามภริยาซึ่งเป็นไปในทางธุรกิจ หรือทรัพย์สิน จึงไม่ได้รับความคุ้มครองจากเอกสิทธิ์นี้ เพราะลักษณะของการติดต่อ เช่นนี้มิได้มีเจตนาให้เป็นความลับ และก็มีใ้อยู่ในความสัมพันธ์ระหว่างสามภริยา⁶⁴ หากแต่เป็นการติดต่อที่มีเจตนากระทำขึ้นเพื่อให้สาธารณชนได้รับรู้ในเวลาต่อมา⁶⁵ เช่น บันทึกความตกลงทางค้าธุรกิจและทรัพย์สินระหว่างสามภริยา หรือ การแสดงความคิดเห็นในทางธุรกิจ⁶⁶ หรือในกรณีที่สามภริยาเขียนข้อความถึงภริยา โดยเขียนไว้ในกระดาษแผ่นใหญ่ (a large piece of cardboard) แล้วปิดเอาไว้ในสถานที่ซึ่งบุคคลอื่นสามารถเห็นได้ง่าย หรือที่เป็นเป้าสายตาของบุคคลทั่วไป (conspicuous place)⁶⁷ นั้น ก็ถือว่าเป็นการกระทำที่มีได้เจตนาให้เป็นความลับ จึงไม่ได้รับความ

---

⁶³ Francis J. Ludes and Harold J. Gilbert, Corpus Juris Secundum (Vol.97) , p. 768.

⁶⁴ American Jurisprudence (Vol.81) , p. 202.

⁶⁵ George T. Felkenes, Best of Evidence , p. 125.

⁶⁶ Edward W. Cleary, Mc Cormick on Evidence , pp. 194-195.

และถูกตี Mc Guir v. Maloney, 40 Ky.224 ; Darrier v. Darrier, 58 Mo.222 ; Parkhurst v. Berdell, 110 N.Y. 386

⁶⁷ Yoder v. United States, 80 F.2d. 665, 668 (10th Cir.1935)

คุ้มครองจากเอกสิทธิ์การติดต่อกังกล่าว กระดาษแผ่นนี้สามารถรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้⁶⁸

จากพฤติการณ์ดังกล่าวข้างต้น อาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า การติดต่อบริการระหว่างสามภริยาซึ่งกระทำต่อหน้า หรือ อยู่ในความรู้เห็นของบุคคลอื่นนั้นไม่อาจได้รับความคุ้มครองจากเอกสิทธิ์นี้ได้ เพราะถือว่า ความลับที่เป็นส่วนสำคัญนั้นได้ขาดหายไปเสียแล้ว ดังจะกล่าวต่อไปในข้อ 3.

ข้อ 3. การติดต่อบริการที่ใดกระทำต่อหน้าบุคคลที่สาม (Communications in presence of third persons)

การติดต่อบริการไม่ว่าจะด้วยวาจา (oral) หรือทำเป็นลายลักษณ์อักษร (written) หรือด้วยวิธีอื่นใดดังกล่าวไว้ในข้อ 1. ซึ่งคู่สมรสฝ่ายหนึ่งกระทำต่อคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง ถ้าได้กระทำต่อหน้าบุคคลที่สาม การติดต่อบริการดังกล่าวนั้นก็จะได้ไม่ได้รับเอกสิทธิ์ เพราะเป็นการชี้ให้เห็นว่า ผู้กระทำมิได้มีเจตนาให้เป็นความลับ⁶⁹ ถึงแม้ว่าจะเป็นการกระทำต่อหน้าบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกในครอบครัวของคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งก็ตาม⁷⁰ ทั้งนี้เพราะบุคคลนั้นอาจมาเป็นพยานได้⁷¹ ดังนั้น หลักนี้จึงไม่นำมาใช้บังคับในกรณีที่บุคคลผู้อยู่ต่อหน้านั้นยังเป็นเด็กที่อ่อนเยาว์⁷² ซึ่งไม่สามารถเข้าใจว่าเขาได้พูดหรือทำการติดต่อบริการอะไรกัน และเด็กนั้นก็ไม่สามารถเป็นพยานได้⁷³

⁶⁸ Comment, "Development in the Law : Privileged Communications," p. 1537.

⁶⁹ Rowley v. Rowley, 144 Okla. 157, 290 P. 181

⁷⁰ John C. Klotter , Criminal Evidence For Police, p.143.

⁷¹ Severns v. Boylan, 60 N.E.2d. 521, 75 Ohio.App. 15

⁷² Hopkins v. Grimshaw, 165 U.S. 342, App.D.C., 17 S.Ct. 401

⁷³ Schierstein v. Schierstein, 68 Mo.App. 205

ฉะนั้น กรณีที่สามมีได้เขียนสิ่งความถึงนักเขียนตัวเลข (a stenographer) ให้ส่งข้อความเป็นจดหมายถึงภริยาของเขา จึงไม่ได้รับเอกสิทธิ์⁷⁴ แม้ว่าจะมีเจตนาติดต่อกับภริยาของเขาก็คตาม หรือการที่สามมีได้ทำการติดต่อกับภริยาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางอาญา แม้จะได้กระทำต่อหน้าผู้ที่ร่วมกันกระทำความผิดกับสามมีก็ตาม ก็ไม่ได้รับความคุ้มครองจากเอกสิทธิ์นี้⁷⁵ อย่างไรก็ตาม สามมีภริยาที่ทำการติดต่อกับสามมีนั้นจะต้องรู้ถึงการอยู่ต่อหน้าของบุคคลที่สามในเวลาทำการติดต่อนั้นด้วย⁷⁶

นอกจากนั้น การติดต่อกับสามมีที่กระทำต่อหน้าบุคคลที่สาม ยังสามารถนำไปใช้บังคับในกรณีที่บุคคลที่สามได้ยินการติดต่อ (Communications overheard by third persons) ของคู่สมรสจากการสนทนาด้วย ไม่ว่าจะบุคคลที่สามจะไปบังเอิญได้ยิน หรือแอบฟัง (eavesdrop) โดยเจตนา⁷⁷ แม้ว่าการสนทนานั้นจะเป็นความลับ และคู่สมรสนั้นจะไม่ได้ยิน หรือแอบฟังของบุคคลที่สามก็ตาม⁷⁸ การสนทนาระหว่างคู่สมรสดังกล่าวนี้ บุคคลที่สามจึงสามารถเปิดเผยถึงข้อความที่ได้ยิน หรือแอบฟังมาได้⁷⁹

⁷⁴ Wolfle v. United States, 291 U.S. 7, 54 S.Ct. 279, 78 L.Ed. 617

⁷⁵ People v. Melski, 10 N.Y.2d. 78, N.E.2d. 81

⁷⁶ Commonwealth v. Wakelin, 230 Mass. 567, 120 N.E. 209 ;
People v. Hayes, 140 N.Y. 484

⁷⁷ George T. Felkenes, Best of Evidence , p. 126.

⁷⁸ American Jurisprudence (Vol. 81) , p. 195.

⁷⁹ Horn v. State, (Fla.App.) 298 So.2d. 194

ข้อ 4. การเปิดเผยของบุคคลที่สาม (Disclosure by third person)

บุคคลที่สามที่ได้ยินต่อหน้าคู่สมรส หรือได้ยินการสนทนาระหว่างคู่สมรส ไม่ว่าจะโดยบังเอิญ หรือโดยเจตนา และแม้ว่าการอยู่ต่อหน้าหรือการได้ยินนั้นคู่สมรสจะไม่รู้จักตาม หรือแม้ว่าการสนทนาหรือการติดต่อนั้นได้เจตนาให้เป็นความลับก็ตาม บุคคลที่สามนั้นก็อาจให้การหรือเปิดเผยถึงเรื่องราว หรือความรู้ที่ตน ได้รับมาเป็นพยานในคดีได้⁸⁰ แม้จะขัดแย้งกับคำเบิกความของคู่สมรสฝ่ายที่ถูกซักถามพยาน (direct examination) ก็ตาม⁸¹

ดังนั้น ในกรณีที่มีคำรับจดหมายที่ภริยาเขียนถึงเขา และสามีก็ส่งไปให้บุคคลที่สามอ่าน หรือส่งให้ทนายความ จดหมายนั้นจึงรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้⁸² เช่น การที่นักโทษเขียนจดหมายถึงคู่สมรสของเขาโดยอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ของที่คุมขังว่าผู้คุมสามารถเปิดอ่านและตรวจสอบจดหมายได้ ผู้คุมจึงสามารถเป็นพยานแสดงถึงข้อความในจดหมายนั้นได้⁸³ หรือในกรณีที่คู่สมรสฝ่ายหนึ่งได้ให้ข่าวสารที่เป็นความลับที่ติดต่อกันระหว่างคู่สมรสให้แก่บุคคลที่สามทราบด้วยความสมัครใจ โดยคู่สมรสผู้เป็นผู้ทำการติดต่อนั้นได้ยินยอมด้วย ความลับดังกล่าวนี้จึงถูกทำลายลง บุคคลที่สามจึงสามารถให้การเป็นพยานและเปิดเผยได้⁸⁴

---

⁸⁰ Francis J. Ludes and Harold J. Gilbert, Corpus Juris Secundum (Vol.97) , p. 778.

⁸¹ Harwell v. State, 242 S.W.2d. 388, 156 Tex.Cr. 337

⁸² Henry B. Rothblatt, Handbook of Evidence for Criminal Trials , p. 243.

⁸³ De Leon v. Territory, 9 Ariz. 161, 80 P.348

⁸⁴ People v. Hayes, 140 N.Y. 484, 35 N.E. 951

อย่างไรก็ตาม การที่คู่สมรสฝ่ายหนึ่งได้เปิดเผยข่าวสารความลับให้บุคคลที่สามทราบ โดยปราศจากความยินยอมของคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเป็นผู้ให้ข่าวสารนั้น เอกสิทธิ์ในการติดต่อข่าวสารนั้นยังคงมีอยู่ เพราะการเปิดเผยของคู่สมรสนั้นมิได้เป็นการสละสิทธิ์ หรือยกเลิก หรือเป็นการทำลายเอกสิทธิ์ของคู่สมรสผู้ซึ่งทำการติดต่อ เนื่องจากว่า คู่สมรสแต่ละฝ่ายต่างก็เป็นผู้ถือเอกสิทธิ์ ฉะนั้น แต่ละฝ่ายจึงสามารถที่จะอ้างเอกสิทธิ์ในการห้ามเปิดเผยแก่บุคคลที่สาม หรือคู่สมรสของตนได้⁸⁵ กระนั้นก็ดี ในบางมลรัฐก็ให้เอกสิทธิ์นี้เฉพาะคู่สมรสที่เป็นพยาน หรือที่เป็นผู้ทำการติดต่อเพียงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเท่านั้น ซึ่งจะได้อีกต่อไปในข้อ 7.

ข้อ 5. เวลาของการติดต่อข่าวสาร (Time of Communication)

เอกสิทธิ์ในการติดต่อข่าวสารระหว่างสามีภริยาจะนำมาใช้ได้ก็เฉพาะการติดต่อข่าวสารที่ได้กระทำขึ้นในระหว่างที่การสมรสยังคงอยู่และชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น⁸⁶ ถ้าการสมรสนั้นเป็นโมฆะ (void) เพราะฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ทำการสมรสซ้อน⁸⁷ หรือเป็นการอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยาโดยมิได้มีการจดทะเบียนสมรสให้ถูกต้องตามกฎหมาย⁸⁸ เอกสิทธิ์นี้ก็ไม่อาจนำมาใช้บังคับได้

ด้วยเหตุที่การติดต่อข่าวสารจะต้องทำขึ้นในระหว่างที่การสมรสยังคงอยู่และชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น จดหมาย (letters) ที่สามีภริยาได้เขียนถึงกันก่อนที่จะทำการสมรส⁸⁹ หรือเรื่องราวที่ทำการติดต่อหรือสนทนากันก่อนที่จะทำการสมรส⁹⁰ หรือ

⁸⁵ George T. Felkenes, Best of Evidence, p. 126.

⁸⁶ Francis J. Ludes, Corpus Juris Secundum (Vol.97), p.765.

⁸⁷ Cole v. Cole, 38 N.E. 703, 153 Ill. 585

⁸⁸ Leigh v. Commonwealth, 66 S.E.2d.586, 192 Va.583

⁸⁹ Halback v. Hill, 261 F.1007, 49 App.D.C.127

⁹⁰ Bolen v. Humes, 114 N.E.2d.281, 94 Ohio.App.1

การติดต่อข่าวสารที่ทำขึ้นหลังจากที่หย่ากันแล้ว จึงไม่ได้รับเอกสิทธิ์และถือว่าเป็นพยานหลักฐานรับฟังได้ แม้ว่าการหย่าร้างจะได้อามาเพราะการฉ้อฉล (fraudulently) ก็ตาม⁹¹ ทั้งการติดต่อระหว่างสามีภริยาที่แยกกันอยู่ต่างหากก็ถือว่าเป็นการตัดความสัมพันธ์ระหว่างสามีภริยาในทางปฏิบัติแล้ว จึงไม่อาจได้รับเอกสิทธิ์เช่นนี้*

ข้อ 6. ภาระการพิสูจน์ (The burden of proving)

โดยที่การติดต่อข่าวสารระหว่างสามีภริยาได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นความลับ ดังนั้น บุคคลที่ต้องการจะนำเอาการติดต่อข่าวสารนั้นมาเป็นพยานหลักฐาน จึงมีภาระที่จะต้องพิสูจน์เพื่อหักล้างข้อสันนิษฐานนี้⁹² โดยการนำเอาข้อเท็จจริงมาพิสูจน์ให้เห็นว่า การติดต่อข่าวสารนั้นมิได้กระทำโดยเจตนาให้เป็นความลับ หรือเป็นการส่วนตัว⁹³ ดังเช่น ในคดี Blau v. United States⁹⁴ ซึ่งพยานในคดีได้ปฏิเสธความพยายามของพนักงานอัยการที่จะให้เขาเปิดเผยถึงที่อยู่ของภริยา ซึ่งเขาได้มาจากการติดต่อทางจดหมายที่ภริยามีมาถึงเขา โดยศาลสูงสหรัฐวางหลักว่า พยานไม่มีภาระที่จะต้องพิสูจน์ว่าการติดต่อข่าวสารนั้นเป็นความลับ เพราะได้รับประโยชน์จากข้อสันนิษฐานแล้ว หากแต่เป็นภาระหน้าที่ของพนักงานอัยการที่จะต้องพิสูจน์ว่า การติดต่อ

⁹¹ Spearman v. State, 68 Tex.Crim.449, 152 S.W. 915

* Mc Namara v. Mc Namara, 99 Neb.9,154 N.W. 858 โดยถือว่าจดหมายที่สามีมีถึงภริยาในขณะที่แยกกันอยู่ ไม่ถือว่าเป็นการติดต่อระหว่างสามีภริยา

⁹² Sexton v. Sexton, 129 Iowa.487, 105 N.W. 314

⁹³ American Jurisprudence (Vol.81), p. 194.

⁹⁴ Blau v. United States, 340 U.S.332, 71 S.Ct.301,95

ข่าวสารนั้นไม่เป็นความลับ⁹⁵

ข้อ 7. ผู้ที่สามารถอ้างขอเอกสิทธิ์ได้ (Who May Claim the Privilege)

เอกสิทธิ์ในการติดต่อข่าวสารที่เป็นความลับระหว่างสามีภริยานั้น ถือว่าเป็นเรื่องเฉพาะของบุคคลใดบุคคลหนึ่งระหว่างสามีภริยา⁹⁶ ฉะนั้น จึงสามารถกล่าวได้ว่า ทั้งสามีและภริยาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งสามารถอ้างขอเอกสิทธิ์ได้ทั้งคู่ ทั้งนี้ โดยไม่คำนึงถึงว่าคู่สมรสฝ่ายใดจะเป็นผู้ทำการติดต่อข่าวสาร และคู่สมรสฝ่ายใดที่ถูกเรียกให้มาเป็นพยานให้การหรือเปิดเผย โดย Wigmore อ้างว่า เพราะเอกสิทธิ์นั้นเป็น "เจตน์จำนงในการรักษาความเป็นอิสระจากความกลัวในจิตใจของบุคคลผู้ประสงค์จะทำการติดต่อ" (intended to secure freedom from apprehension in the mind of the one desiring to communicate)⁹⁷ ฉะนั้น คู่สมรสฝ่ายหนึ่งจึงสามารถคัดค้านคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งในการที่จะกล่าวถึง หรือเปิดเผยข้อความในการติดต่อข่าวสารระหว่างเขาทั้งสองเพื่อให้เป็นพยานหลักฐาน ถึงแม้ว่าคู่สมรสฝ่ายที่ต้องการจะเปิดเผยนั้นจะยินยอมด้วยความสมัครใจของตนเองก็ตาม⁹⁸

⁹⁵ Henry B. Rothblatt, Handbook of Evidence for Criminal Trials , p. 244.

⁹⁶ Martin v. State, 203 Miss. 187, 33 So.2d. 825, 2 ALR. 2d. 640

⁹⁷ Comment, "Development in the Law : Privileged Communications," p. 1571.

⁹⁸ James J. Brosnahan, Trial Handbook for California Lawyers (California : Bancroft - Whitney Co., 1974), p.237.

แต่กระนั้นก็ดี ในบางมลรัฐ และทัศนะของนักวิชาการบางท่าน ยินยอมให้นำเอกสิทธิ์นี้มาใช้เฉพาะในกรณีที่ถูกสมรสผู้ซึ่งได้ทำการติดต่อข่าวสารเท่านั้นเป็นผู้อ้างขอเอกสิทธิ์ได้ หรือ ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้อ้างขอเอกสิทธิ์ได้โดยลำพัง โดยไม่ต้องคำนึงว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นจะเป็นผู้ทำการติดต่อข่าวสารนั้นหรือไม่⁹⁹ แต่โดยทั่วไปแล้ว คู่สมรสทั้งสองฝ่ายสามารถอ้างขอเอกสิทธิ์นี้ได้

ข้อ 8. กระบวนการพิจารณาในการนำหลักเอกสิทธิ์มาใช้บังคับ (Proceedings in which Rule Applicable)

เอกสิทธิ์ในการติดต่อข่าวสารที่เป็นความลับระหว่างสามีภริยานี้สามารถนำไปใช้บังคับในกระบวนการพิจารณาคดีอาญาใด ๆ แม้ว่าทั้งสามีและภริยาจะมีผู้ให้ความในคดี¹⁰⁰ หรือแม้ว่าทั้งสองจะเป็นผู้ความร่วมมือ และมีผลประโยชน์ร่วมกันในคดีก็ตาม¹⁰¹ กล่าวคือ ไม่ว่าคู่สมรสทั้งสองฝ่ายนั้นจะอยู่ในฐานะใดในคดีก็ตาม ไม่อาจจะเปิดเผยการติดต่อข่าวสารของคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งมิได้มีส่วนร่วม หรือเกี่ยวข้องในคดีนั้นได้¹⁰²

ซึ่งในหลักเกณฑ์นี้ เมื่อนำมาพิจารณาเปรียบเทียบกับเอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การหรือเบิกความปรักปรำคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งแล้ว จะเห็นได้ว่า เอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การหรือเบิกความปรักปรำนี้สามารถนำไปใช้บังคับได้เฉพาะพยานที่เป็นคู่สมรสของผู้ต้องหา หรือจำเลยซึ่งเป็นผู้ให้ความในคดีอาญาเท่านั้น แต่เอกสิทธิ์ในการติดต่อข่าวสารนี้ สามารถ

⁹⁹ Comment, "Development in the Law : Privileged Communications," p. 1572.

¹⁰⁰ Hopkins v. Grimshaw, 165 U.S. 342, 41 L.Ed. 739

¹⁰¹ Marshall v. Marshall, 80 P. 629, 71 Kan.313

¹⁰² Francis J. Ludes and Harold J. Gilbert, Corpus Juris Secundum (Vol.97) , p.779.

นำไปใช้บังคับกับคู่สมรสได้ในทุกกรณีโดยไม่จำเป็นต้องมีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นคู่ความในคดีมาก่อน

ข้อ 9. ข้อยกเว้น (Exception)

หลักเกณฑ์ของเอกสิทธิ์ในการติดต่อข่าวสารระหว่างสามีภริยาไม่อาจนำมาใช้บังคับกับกรณีที่เป็นการละเมิดความสัมพันธ์ระหว่างสามีภริยาอันเป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญของเอกสิทธิ์ดังกล่าวนี้ได้¹⁰³ และจากการพัฒนาหลักเกณฑ์ที่ห้ามมิให้นำเอาเอกสิทธิ์การติดต่อข่าวสารระหว่างสามีภริยามาใช้ในคดีประเภทใดบ้างนั้น มีหลักการพัฒนาจากมลรัฐหนึ่งสู่อีกมลรัฐหนึ่งในรูปของบทบัญญัติกฎหมายโดยชัดแจ้งก็ดี จากคำพิพากษาซึ่งเป็นบรรทัดฐานตามหลักกฎหมายจารีตประเพณีก็ดี¹⁰⁴ ซึ่งอาจสรุปข้อยกเว้นได้ดังนี้

ห้ามมิให้นำเอกสิทธิ์การติดต่อข่าวสารระหว่างสามีภริยามาใช้บังคับในกระบวนการพิจารณา ดังต่อไปนี้

(1) กระบวนการพิจารณาคดีอาญาซึ่งคู่สมรสฝ่ายหนึ่งได้ถูกกล่าวหา หรือถูกฟ้องว่ากระทำความผิดต่อร่างกาย หรือทรัพย์สินของคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง หรือ กระทำความผิดต่อบุตรของคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

(2) กระบวนการพิจารณาคดีอาญาซึ่งคู่สมรสฝ่ายหนึ่งได้ถูกกล่าวหา หรือถูกฟ้องว่ากระทำความผิดต่อร่างกาย หรือทรัพย์สินของบุคคลที่สามซึ่งได้เกิดขึ้นระหว่างที่คู่สมรสฝ่ายนั้นได้กระทำความผิดต่อร่างกาย หรือทรัพย์สินของคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง

(3) กระบวนการพิจารณาคดีอาญาซึ่งคู่สมรสทั้งสองฝ่ายได้ทำการติดต่อข่าวสารโดยการให้ความรู้ หรือให้การสนับสนุน ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน อันเป็นการช่วยเหลือหรือวางแผนการมาให้บุคคลใดได้กระทำความผิดขึ้น

¹⁰³ American Jurisprudence (Vol.81) , p. 206.

¹⁰⁴ Edward W. Cleary, Mc Cormick on Evidence , pp.198-199.

(4) กระบวนพิจารณาคืออาญาซึ่งคู่สมรสทั้งสองเป็นผู้มีส่วนร่วมในการกระทำ ความผิดนั้น

ข้อ 10. ผลของความตาย , การหย่า หรือการเพิกถอนการสมรส (Effect of death , divorce , or annulment)

การสิ้นสุดความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา (Termination of the marital relation) โดยความตายของคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือการหย่า หรือ มีคำพิพากษาของศาลให้เพิกถอนการสมรส (judgment of annulment) นั้น มิได้ ทำให้คู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งที่ยังมีชีวิตอยู่ (lifetime) หรือที่หย่ากันแล้ว หรือที่มีคำพิพากษาให้เพิกถอนการสมรสมีสิทธิที่จะเปิดเผยการติดต่อข่าวสารความลับที่คู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งได้ทำขึ้นในระหว่างความสัมพันธ์ของการสมรสยังคงอยู่และชอบด้วยกฎหมาย¹⁰⁵ ทั้งนี้ เพราะประเทศสหรัฐอเมริกาในนโยบายในการรักษาความลับไว้เป็นการถาวร มิใช่เป็นการชั่วคราวอย่างประเทศอังกฤษ¹⁰⁶ ซึ่งจะได้อธิบายต่อไป

แต่ถ้าหากเป็นกรณีที่มีการติดต่อข่าวสารกันหลังจากที่การสมรสสิ้นสุดลงแล้ว การติดต่อข่าวสารนั้นสามารถนำไปเปิดเผยเป็นพยานหลักฐานรับฟังได้¹⁰⁷ ดังนั้น จึงแสดงให้เห็นว่า เอกสิทธิ์ดังกล่าวนี้จะสิ้นสุดลงก็ต่อเมื่อคู่สมรสทั้งสองฝ่ายได้ถึงแก่ความตายแล้วเท่านั้น อย่างไรก็ตาม สามีหรือภรรยาที่ยังมีชีวิตอยู่ หรือที่หย่ากันแล้วก็สามารถเป็นพยานฝ่ายตรงข้ามกับคู่สมรสก่อนของตนได้เกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างที่อยู่ร่วมกันที่มิใช่เป็นการติดต่อข่าวสารที่เป็นความลับได้¹⁰⁸

¹⁰⁵ Francis J. Ludes and Harold J. Gilbert, Corpus Juris Secundum (Vol.97), p. 781.

¹⁰⁶ Edward W. Cleary, Mc Cormick on Evidence , p. 200.

¹⁰⁷ American Jurisprudence (Vol.81) , p. 192.

¹⁰⁸ Ibid., p. 209.

ข้อ 11. การสละเอกสิทธิ์ (Waiver of the privilege)

เอกสิทธิ์ในการติดต่อข่าวสารนี้ สามหรือกรียาอาจสละเอกสิทธิ์ที่ได้รับความคุ้มครองจากการเปิดเผยการติดต่อข่าวสารระหว่างกันได้¹⁰⁹ โดยได้รับความยินยอมของคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง ไม่ว่าจะคู่สมรสฝ่ายนั้นจะเป็นผู้ทำการติดต่อข่าวสารนั้นหรือไม่ก็ตาม¹¹⁰ การสละเอกสิทธิ์นั้นอาจจะเป็นโดยวิธีเรียกคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งมาเป็นพยานในเรื่องที่ติดต่อข่าวสารซึ่งเป็นวิธีสละเอกสิทธิ์โดยปริยายก็ได้ หรือจะทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรโดยชัดแจ้งมาแสดงก็ได้¹¹¹

จากหลักเกณฑ์ของเอกสิทธิ์การติดต่อข่าวสารที่เป็นความลับระหว่างสามีภริยาที่กล่าวมานี้ เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า หลักการใหญ่ที่มีความจำเป็นและสำคัญอย่างมากเช่นเดียวกับเอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การหรือเปิดเผยความปรักปรำคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง ก็คือ สามีภริยานั้นจะต้องเป็นคู่สมรสที่ถูกต้องตามกฎหมายของแต่ละมลรัฐ โดยคู่สมรสฝ่ายที่ต้องการอ้างเอกสิทธิ์นั้นมีการจะต้องพิสูจน์ว่า การสมรสนั้นยังคงอยู่และถูกต้องตามกฎหมาย¹¹² แต่หากว่าการสมรสนั้นได้มีขึ้นโดยการแก้งสมรสกันเพื่อต้องการใช้เอกสิทธิ์ให้เป็นประโยชน์แก่ตนในคดี¹¹³ หรือเพราะมีเหตุน่าสงสัยเกี่ยวกับการสมรส แม้ว่าหลักการ

¹⁰⁹ United States v. Levy, (CA3) 153 F.2d.995 ; Hardin v. State, 51 Tex.Crim. 559, 103 S.W. 401

¹¹⁰ Charles E. Torcia, Wharton's Criminal Evidence (Vol.3) third Edition, (California : Bancroft - Whitney Co.,1973), p.105.

¹¹¹ American Jurisprudence (Vol.81) , p. 208.

¹¹² United States v. Snyder, 707 F.2d. 139, 147 (5th Cir. 1983)

¹¹³ Lutwak v. United States, 344 U.S. 604, 613, 15 (1953)

ที่ท่าจะถูกต้องตามกฎหมายก็ตาม โดยส่วนใหญ่แล้วศาลจะปฏิเสธไม่ให้พยานเอกสิทธิ์
 ในความสัมพันธ์ระหว่างสามีภริยามาใช้¹¹⁴ แต่แม้ว่าเอกสิทธิ์ทั้งคู่นี้จะขึ้นอยู่กับความ
 คงอยู่ของการสมรสที่ถูกต้องตามกฎหมาย ก็ยังมีความแตกต่างกันในการพิจารณาถึง
 ความคงอยู่และการสิ้นสุดของเอกสิทธิ์ทั้งสองนี้ กล่าวคือ เอกสิทธิ์การติดต่อข่าวสาร
 สามารถคุ้มครองการติดต่อข่าวสารระหว่างสามีภริยานับแต่เวลาที่ได้ทำการสมรสกันเป็น
 ต้นไป แม้อันการสมรสจะสิ้นสุดลงก็ตาม เอกสิทธิ์นี้ก็ยังคงมีอยู่ เว้นเสียแต่ว่า คู่
 สมรสทั้งสองฝ่ายจะเสียชีวิตแล้วทั้งคู่ เอกสิทธิ์การติดต่อกันจึงจะสิ้นสุดลง แต่สำหรับ
 เอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การหรือเปิดเผยความปรักปรำนั้น จะถือว่าสิ้นสุดลงทันทีที่คู่สมรสฝ่ายใด
 ฝ่ายหนึ่งตาย หรือโดยการหย่า หรือศาลพิพากษาให้เพิกถอนการสมรสนั้น จึงเห็นได้ว่า
 เอกสิทธิ์ในการติดต่อข่าวสารระหว่างสามีภริยามีขอบเขตในการใช้กว้างกว่าเอกสิทธิ์
 ที่จะไม่ให้การหรือเปิดเผยความปรักปรำคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง อย่างไรก็ตาม แต่ละเอกสิทธิ์
 ดังกล่าวต่างก็เป็นเอกเทศอิสระแก่กัน

จากการให้เอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การ หรือเปิดเผยความปรักปรำคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง
 และเอกสิทธิ์ในการติดต่อข่าวสารที่เป็นความลับระหว่างสามีภริยานี้เอง จึงก่อให้เกิด
 การให้เอกสิทธิ์อีกชนิดหนึ่งแก่คู่สมรส คือ เอกสิทธิ์ที่จะไม่ถูกเรียกมาเป็นพยานฝ่ายตรง
 ข้ามกับคู่สมรส (Privilege not to be called as a witness against
 spouse) ดังจะได้กล่าวต่อไป

3. เอกสิทธิ์ที่จะไม่ถูกเรียกมาเป็นพยานฝ่ายตรงข้ามกับคู่สมรส (Privilege
 not to be called as a witness against spouse)

114

United States v. Sim, 755 F.2d. 1239, 1243 n. 3

(6th Cir. 1985)

เอกสารที่จะไม่ถูกเรียกมาเป็นพยานฝ่ายตรงข้ามกับคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งในคดีอาญานี้ เป็นเอกสารที่ก่อกำเนิดมาจากเอกสารที่จะไม่ให้การ หรือเบิกความปรัปรำ คู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง และเอกสารที่จะไม่เปิดเผยการติดต่อข่าวสารที่เป็นความลับระหว่างสามีภริยา ซึ่งมีเพียงไม่กี่มลรัฐเท่านั้นที่นำเอาเอกสารนี้มาใช้บังคับในคดีอาญา และไม่เป็นการแพร่หลายมากนัก แต่กระนั้นก็ตาม ก็แนะนำให้เสนอและแสดงขอบเขตของหลักเอกสารนี้พอสังเขป เพื่อประกอบการวิเคราะห์และพิจารณาต่อไป สรุปได้ดังนี้

ข้อ 1. ข้อบังคับทั่วไปของเอกสาร

คู่สมรสฝ่ายหนึ่งมีเอกสารที่จะไม่ถูกเรียกมาเป็นพยานฝ่ายตรงข้ามกับคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งในกระบวนการพิจารณาคดีอาญา แต่ข้อบังคับนี้มีไว้ห้ามถ้าคู่สมรสที่เป็นพยานจะมาเป็นพยานโดยความสมัครใจ แม้คู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งจะคัดค้านก็ตาม

ข้อ 2. ขอบเขตของเอกสาร

(1) เอกสารนี้จะนำมาใช้บังคับกับคู่สมรสที่ชอบด้วยกฎหมาย และยังคงมีความสัมพันธ์ต่อกันอยู่ในเวลาที่อ้างเอกสารที่จะไม่ถูกเรียกมาเป็นพยานนี้

(2) เอกสารนี้จะนำมาใช้บังคับกับคู่สมรสของผู้ต้องหา หรือจำเลยซึ่งเป็นคู่ความในกระบวนการพิจารณาคดีอาญาเท่านั้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ผู้ที่จะอ้างขอเอกสารที่จะไม่ถูกเรียกมาเป็นพยานนี้ ก็คือ คู่สมรสของผู้ต้องหา หรือจำเลยเท่านั้น

(3) เอกสารนี้จะสิ้นสุดลงต่อเมื่อคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตาย หรือโดยการหย่า หรือศาลพิพากษาให้เพิกถอนการสมรส

ข้อ 3. ข้อยกเว้นของเอกสาร

เอกสารนี้ไม่อาจนำมาใช้บังคับในกรณีที่คู่สมรสฝ่ายหนึ่งถูกกล่าวหา หรือถูกฟ้องในข้อหา ดังต่อไปนี้

- (1) กระทบความผิดต่อร่างกาย หรือทรัพย์สินของคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง หรือต่อบุตรของคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งในระหว่างเวลาที่ยังสมรสกันอยู่
- (2) กระทบความผิดต่อร่างกาย หรือทรัพย์สินของบุคคลซึ่งเป็นสมาชิก ในครอบครัวของคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งในระหว่างเวลาที่ยังสมรสกันอยู่
- (3) กระทบความผิดต่อร่างกาย หรือทรัพย์สินของบุคคลที่สามซึ่งเป็นผู้กระทบความผิดต่อร่างกาย หรือทรัพย์สินของคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งในระหว่างเวลาที่ยังสมรสกันอยู่
- (4) กระทบความผิดในการส่งเสริมให้มีการค้าประเวณี (A charge of pimping or pandering)
- (5) ในเรื่องราวที่เกิดขึ้นก่อนที่จะทำการสมรสกัน¹¹⁵

ข้อ 4. การให้การพิสูจน์

คู่สมรสฝ่ายที่อ้างเอกสิทธิ์ที่จะไม่ถูกเรียกมาเป็นพยานฝ่ายตรงข้ามกับคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งในคดีอาญานั้น มีภาระต้องพิสูจน์ว่า การสมรสนั้นถูกต้องตามกฎหมาย และยังคงมีอยู่ในเวลานั้น

ข้อ 5. การสละเอกสิทธิ์

คู่สมรสฝ่ายที่ถูกเรียกมาเป็นพยานฝ่ายตรงข้ามอาจสละเอกสิทธิ์นี้ได้ โดยการยื่นคำร้องขอเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดแจ้งและไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมของคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง หรือ คู่สมรสนั้นมาเป็นพยานให้โดยมิได้มีการร้องขอเอกสิทธิ์นี้ซึ่งถือได้ว่าเป็นการสละเอกสิทธิ์โดยปริยายแล้ว¹¹⁶

¹¹⁵ Royal L. Mullins, "The Texas Rules of Evidence : 501 to 504 ; Privilege," pp. 231-232.

¹¹⁶ George T. Felkenes, Best of Evidence, pp. 123-125.

ฉะนั้น จากที่ได้อธิบายข้างต้นแล้วจะเห็นได้ว่า เอกสิทธิ์ในความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา (marital relationship privilege) นั้น ได้มีขึ้นเพื่อให้การปกป้องคุ้มครองความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา และเป็นการส่งเสริมให้มีความไว้วางใจกันระหว่างสามีภรรยา อันนำมาซึ่งความสงบสุขของครอบครัว¹¹⁷ และยังรวมถึงผลประโยชน์ของรัฐโดยรวมด้วย¹¹⁸ ซึ่งแต่ละเอกสิทธิ์เป็นอิสระแก่กัน และยังสามารถนำไปใช้ในกระบวนการพิจารณาคดีอาญาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละกรณีไป

ข. เอกสิทธิ์ของบิดามารดากับบุตร (Parent - Child Privilege)

ภายใต้ Federal Rules of Evidence ข้อบังคับที่ 501 และภายใต้กฎหมายของบางมลรัฐ ศาลได้ยอมรับเอกสิทธิ์ของบิดามารดากับบุตรที่จะไม่ยอมให้การหรือเปิดเผยความเป็นปฏิปักษ์ต่อกัน และไม่เปิดเผยการคิดต่อข่าวสารที่เป็นความลับระหว่างกันในกระบวนการพิจารณาคดีอาญา (criminal proceedings) ซึ่งเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีความซื่อสัตย์ (loyalty) ระหว่างบุคคลเหล่านี้ซึ่งกันและกัน

การให้เอกสิทธิ์ของบิดามารดากับบุตรนั้น เป็นการดำรงไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันใกล้ชิดระหว่างบิดามารดากับบุตรมิให้เสื่อมถอยหรือพังทลายลง เพราะการที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งให้การหรือเปิดเผยความปรักปรำ หรือเปิดเผยการคิดต่อข่าวสารที่เป็นความลับของอีกฝ่ายหนึ่ง อีกทั้งมันเป็นการเผชิญหน้าระหว่างความรักความอาทรที่บิดามารดามีต่อบุตร และความกตัญญูตเวทีที่บุตรมีต่อบิดามารดา กับอำนาจของรัฐด้วย เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถูกอำนาจรัฐเรียกมาเป็นพยานให้การหรือเปิดเผยความปรักปรำ หรือเปิดเผยข่าวสารความลับ ย่อมก่อให้เกิดความสับสนและรู้สึกลำเอียงอย่างยิ่ง หากฝ่ายใดปฏิเสธ

¹¹⁷ George T. Felkenes, Best of Evidence, pp.126-127.

¹¹⁸ Christopher B. Mueller and Laird C. Kirkpatrick ,
Evidence under the rules (Boston : Little, Brown and Company,
1987) , p.939.

ไม่ยอมมาเป็นพยานให้แก่รัฐ ก็ถือว่าเป็นการฝ่าฝืนและต้องถูกลงโทษ ซึ่งจะทำให้ดูเหมือนว่าความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตรจะไม่มีคุณค่าในสังคมเลยถ้าหากมีอำนาจรัฐดังกล่าวนี้เข้ามาเกี่ยวข้อง

ด้วยเหตุนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตรจึงเป็นประโยชน์ต่อสังคม แม้ในบางครั้งบิดามารดาหรือบุตรอาจถูกบังคับ หรือจำต้องช่วยเหลือรัฐในการดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรมทางอาญา แต่สิ่งที่จะเป็นคุณประโยชน์แก่การบริหารการยุติธรรมนั้นจะต้องทำให้เกิดความสมดุลย์ไม่เพียงแต่จะต่อต้านผลเสียที่จะเกิดขึ้นจากการบังคับให้เบิกความ หรือเปิดเผยข่าวสารความลับระหว่างบิดามารดากับบุตรเท่านั้น แต่ยังเป็นการต่อต้านปฏิบัติการที่เกิดจากการกระทำของรัฐในการใช้อำนาจมาบังคับอีกด้วย นั่นก็คือเป็นหนทางที่ก่อให้เกิดการให้การ หรือเปิดเผยความเท็จตามมา¹¹⁹ ฉะนั้น จึงเป็นการชี้ให้เห็นอย่างเด่นชัดว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตรนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างสูงในสังคมของเรา¹²⁰

จากการที่กฎหมายยอมรับเอกสิทธิ์ของสามีภริยา (Husband - Wife Privilege) โดยถือว่าเป็นการให้ความคุ้มครองสถานภาพของการสมรสแล้ว ก็มักจะยอมรับเอกสิทธิ์ของบิดามารดากับบุตร (Parent - Child Privilege) ซึ่งเป็นการให้ความคุ้มครองแก่ความสัมพันธ์ของครอบครัวเช่นเดียวกัน จนอาจกล่าวได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภริยา และบิดามารดากับบุตรเป็นจุดศูนย์กลางที่สำคัญต่อความเป็นอยู่ (well - being) ของประชาชนพลเมืองที่มีคุณค่าสูงสุดในสังคมของเรา ทั้งยังเป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกที่ซื่อสัตย์มั่นคงต่อกัน ความสัมพันธ์ระหว่าง

¹¹⁹ In re Grand Jury Proceedings Witness : Agosto, 553 F. Supp. 1326 (D. Nev.1983)

¹²⁰ Note, "Parent - Child Loyalty and Testimonial Privilege," Harvard Law Review ,Vol.100 (February 1987), pp. 920-922.

บิดามารดากับบุตรได้เริ่มต้นขึ้นนับแต่เวลาที่บุตรเกิด และการเลี้ยงดูบุตรจนเติบโตใหญ่ ความผูกพันของบิดามารดาในการช่วยเหลืออุปการะบุตรก็ยังคงมีอยู่ต่อไป แม้บุตรจะบรรลุนิติภาวะแล้วก็ตาม ส่วนบุตรที่บรรลุนิติภาวะเป็นผู้ใหญ่แล้วก็ยังคงมีความผูกพันที่จะต้องช่วยเหลืออุปการะบิดามารดาที่ไร้ความสามารถ หรือที่ยากจนลง โดยถือว่าเป็นภาระหน้าที่ที่บุตรจะต้องทดแทน (repay)¹²¹

ด้วยเหตุผลและความจำเป็นของความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตรดังกล่าว ซึ่งอยู่บนพื้นฐานที่คล้ายคลึงกับความสัมพันธ์ระหว่างสามีภริยา การให้เอกสิทธิ์แก่บิดามารดากับบุตรจึงมีหลักเกณฑ์และขอบเขตไม่แตกต่างไปจากเอกสิทธิ์ของสามีภริยาเท่าไรนัก อย่างไรก็ตาม ก็ยังจะนำหลักเกณฑ์โดยทั่วไปของเอกสิทธิ์ระหว่างบิดามารดากับบุตรมาแสดงไว้เพื่อการศึกษาต่อไป อาจกล่าวได้ว่า ในปัจจุบันนี้เอกสิทธิ์ของบิดามารดากับบุตรในประเทศสหรัฐอเมริกาแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. เอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การ หรือเปิดเผยความปรักปรำบิดามารดาหรือบุตรของตน (The Parent - Child Testimonial Privilege)
2. เอกสิทธิ์ในการติดต่อข่าวสารที่เป็นความลับระหว่างบิดามารดากับบุตร (The Confidential Communications Privilege)

---

¹²¹Note, "Parent - Child Loyalty and Testimonial Privilege," pp. 924-925.

1. เอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การหรือเบิกความปรักปรำบิดามารดาหรือบุตรของตน
(The Parent - Child Testimonial Privilege)

หลักทั่วไปมีว่า "บิดามารดา หรือบุตรฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีเอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การ หรือเบิกความปรักปรำอีกฝ่ายหนึ่งในกระบวนการพิจารณาคดีอาญา" อันเป็นการชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตรว่ามันเป็นความรักและความซื่อสัตย์ที่ตอบแทนให้ แก่กันและกัน (reciprocal) การบังคับให้ต่างฝ่ายต่างต้องเป็นปฏิปักษ์ต่อกันจึง เป็นการบีบคั้นครอบครัวให้บุตรต้องทรยศต่อบิดามารดา และบิดามารดาทรยศต่อบุตรของ ตน¹²² ดังนั้น เอกสิทธิ์ของบิดามารดา และของบุตร จึงเหมือนกันทุกส่วนในการนำมา ใช้กับคำให้การหรือคำเบิกความของบิดามารดาที่ปรักปรำบุตร และคำให้การหรือคำ เบิกความของบุตรที่ปรักปรำบิดามารดาของเขา ซึ่งสามารถสรุปหลักเกณฑ์ได้ดังนี้

ข้อ 1. ข้อบังคับทั่วไปของเอกสิทธิ์

บิดามารดา หรือบุตรฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีเอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การ หรือเบิกความ ปรักปรำอีกฝ่ายหนึ่งในกระบวนการพิจารณาคดีอาญา

ข้อ 2. ขอบเขตของเอกสิทธิ์

(1) เอกสิทธิ์นี้นำมาใช้บังคับกับบิดามารดาและบุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย เท่านั้น หมายถึงว่า ในการอ้างขอเอกสิทธิ์นี้ผู้อ้างจะต้องเป็นบิดามารดา หรือบุตรที่ชอบ ด้วยกฎหมายของอีกฝ่ายหนึ่งเท่านั้น และไม่ว่าบุตรนั้นจะยังเป็นผู้เยาว์ (minor) หรือบรรลุนิติภาวะแล้วก็ตาม

อย่างไรก็ตาม มีนักวิชาการบางท่าน และศาลบางมลรัฐที่ยึดติดกับคำว่า "ครอบครัว" ความเจตนาเดิมของครอบครัวเดี่ยว (nuclear family) ว่าจะต้อง ประกอบไปด้วยบิดามารดาและบุตรผู้เยาว์เท่านั้น จึงมีความเห็นการยอมรับและสนับสนุน

¹²² In re Grand Jury Proceedings : Agosto, 553 F.Supp.

เอกสิทธิ์ระหว่างบิดามารดากับบุตรโดยมุ่งเน้นสู่กิติที่บุตรยังเป็นผู้เยาว์เท่านั้น แต่อีกฝ่ายหนึ่งก็ค้านว่า คำว่า "ครอบครัว" ในความรู้สึกของประชาชนส่วนใหญ่แล้ว มีความหมายที่กว้างกว่า ทั้งนี้ โดยให้รวมทั้งบุตรที่บรรลุนิติภาวะและเติบโตเป็นผู้ใหญ่แล้วด้วย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเชื่อสัจธรรมระหว่างบิดามารดากับบุตรที่ยังคงมีความสำคัญอยู่ และการได้รับการสนับสนุนตลอดชีวิต* และจากการวิจัยทางจิตวิทยา ปี ค.ศ. 1976 กลุ่มผู้วิจัยได้พบว่า ในเมืองเล็ก ๆ ทางตอนกลางประเทศเกือบทั้งหมดของบุตรที่บรรลุนิติภาวะแล้วยังคงอยู่กับบิดามารดา และระดับของความเข้าใจกัน , ความสำนึกในบุญคุณ , ความผูกพัน และความรัก ที่ปรากฏขึ้นระหว่างบิดามารดากับบุตรนั้น อยู่ในขั้นสูงที่เคียด เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับความสัมพันธ์ระหว่างสามีภริยาแล้วจะพบว่ามีการหย่าร้างสูงมากซึ่งมักเปลี่ยนแปลงและเคลื่อนไหวอยู่เสมอตามสังคมและสภาพแวดล้อมในประเทศสหรัฐอเมริกา แต่แม้คู่สมรสจะหย่าร้างหรือแยกกันอยู่ก็ตาม ก็มิได้ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตรสิ้นสุดลงไปแต่อย่างใดซึ่งนับได้ว่าเป็นคุณลักษณะพิเศษอย่างหนึ่ง ทั้งนี้ Robert Frost ได้เขียนไว้ในหนังสือชื่อ " Death of the Hired Man " ว่า " บ้านเป็นสถานที่ที่คุณจะเข้าไปอยู่ที่นั่น และมันก็พร้อมที่จะรับคุณเข้าไปอยู่ " (Home is the place where, when you have to go there / They have to take you in)¹²³

ดังจะเห็นได้จากคดี Three Juveniles v. Commonwealth¹²⁴ ว่าศาล

---

* ทศนะนี้เป็นความเห็นส่วนใหญ่ของศาลในคดี People v. Fitzgerald , 101 Misc.2d.712, 718-719, 422 N.Y.S.2d. 309, 313 (Westchester County Ct. 1979) โดยเห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตรเป็นความไว้วางใจกัน เข้าใจกัน และเชื่อมั่นต่อกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรได้รับการสนับสนุนตลอดไปทั้งชีวิตของบุคคลนั้น

¹²³
Note, "Parent-Child Loyalty and Testimonial Privilege," pp. 918-919.

¹²⁴
Three Juveniles v. Commonwealth, 390 Mass.357,455 (1983)

ไม่ยอมรับคำให้การของบุตรผู้เยาว์ 3 คนที่ปรักปรำบิดาของเขาในการสอบสวนคดีฆาตกรรม ซึ่งผู้พิพากษาได้เห็นพ้องต้องกันในคดีว่า บุตรจะไม่ถูกบังคับในการให้การหรือเบิกความปรักปรำบิดามารดาของตน เพราะถือว่าเป็นการประทุษร้ายต่อบุตร เป็นการเสียหายแก่สถาบันครอบครัว และเป็นอันตรายต่อสังคมในผลที่จะเกิดขึ้นซึ่งจะมีผลเสียหายมากกว่าการสูญเสียคำให้การ หรือคำเบิกความในการบังคับใช้กฎหมายอาญา¹²⁵

และในคดี *In re Grand Jury Proceedings : Agosto*¹²⁶ ที่พนักงานอัยการได้เรียก Charles Agosto อายุ 32 ปีให้มาให้การเป็นพยานปรักปรำบิดาของเขาผู้ซึ่งต้องสงสัยว่าเป็นผู้มีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรม (organized crime) โดยศาลถือว่า ทั้งบิดามารดาและบุตรไม่ว่าจะอายุเท่าไร ไม่อาจถูกบังคับให้มาให้การหรือเบิกความปรักปรำอีกฝ่ายหนึ่ง

จากคดีตัวอย่างดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า พฤติการณ์และความเหมาะสมในการนำเอาเอกสิทธิ์นี้มาใช้ในแต่ละคดีนั้น จำเป็นต้องพิจารณาถึงประวัติศาสตร์และการโต้แย้งกันทางนโยบายของสังคมที่เปลี่ยนแปลงและเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลาในสังคมชาวอเมริกัน

(2) เอกสิทธิ์นี้นำมาใช้กับพยานที่เป็นบิดามารดา หรือบุตรของผู้ต้องหา หรือจำเลยซึ่งเป็นคู่ความในกระบวนการพิจารณาคดีอาญาเท่านั้น

(3) ในการอ้างเอกสิทธิ์ของพยานที่เป็นบิดามารดา หรือบุตรของผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้น จะต้องเป็นไปโดยบริสุทธิ์สมัครใจ และปราศจากการถูกบังคับขู่เข็ญ

¹²⁵ Note, "Parent-Child Loyalty and Testimonial Privilege," p. 913.

¹²⁶ *In re Grand Jury Proceedings : Agosto*, 553 F.Supp.1298 (D.Nev.1983)

(4) เอกสิทธิ์นี้จะสิ้นสุดลงต่อเมื่อบิดามารดา หรือบุตรฝ่ายใดฝ่าย
หนึ่งตาย*

ข้อ 3. ข้อยกเว้นของเอกสิทธิ์

เอกสิทธิ์นี้ไม่อาจนำมาใช้ในกระบวนการพิจารณาคดีอาญา ดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่บิดามารดา หรือบุตรฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถูกกล่าวหา หรือ
ถูกฟ้องว่ากระทำความผิดต่ออีกฝ่ายหนึ่ง หรือสมาชิกคนอื่น ๆ ของครอบครัว

(2) ในกรณีที่บิดามารดา และบุตรมีส่วนร่วมมือกันในการกระทำความ
ผิดทางอาญา

ข้อ 4. การสละเอกสิทธิ์

พยานที่เป็นบิดามารดา หรือบุตรของผู้ต้องหาหรือจำเลยอาจสละเอกสิทธิ์นี้ได้
โดยการยื่นคำร้องขอเป็นลายลักษณ์อักษรไว้อย่างชัดเจนโดยบริสุทธิ์และสมัครใจ และ
ไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากผู้ต้องหา หรือจำเลยแต่ประการใด

จากหลักเกณฑ์ของเอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การ หรือเบิกความปรักปรำบิดามารดา
หรือบุตรของตน เมื่อนำมาพิจารณาเทียบเคียงกับเอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การ หรือเบิกความ
ปรักปรำคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งแล้ว จะเห็นว่า หลักเกณฑ์และขอบเขตของเอกสิทธิ์ทั้งสองนี้
มีความคล้ายคลึงกันเป็นอย่างมาก อันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับ
บุตรนั้นได้มีการพัฒนาและสืบทอดมาจากความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา ทั้งนี้ ก็เพื่อให้
ความคุ้มครองปกป้องให้ครอบครัวมีความสุขนั่นเอง

---

* แต่กฎหมายในบางมลรัฐ เช่น Massachusetts ที่ให้เอกสิทธิ์นี้เฉพาะบิดา
มารดาและบุตรที่เป็นผู้เยาว์เท่านั้น ดังนั้น เอกสิทธิ์นี้จะสิ้นสุดลงก็ต่อเมื่อบุตรนั้นได้บรรลุนิติ
ภาวะตามอายุซึ่งกฎหมายของมลรัฐนี้ได้กำหนดไว้

2. เอกสิทธิ์ในการติดต่อข่าวสารที่เป็นความลับระหว่างบิดามารดากับบุตร
(The Confidential Communications Privilege)

หลักทั่วไปมีว่า "การติดต่อข่าวสารกันระหว่างบิดามารดากับบุตรนั้นเป็นความไว้วางใจกัน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตร โดยบิดามารดา หรือบุตรฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่อาจเปิดเผยการติดต่อข่าวสารนั้นให้บุคคลอื่นทราบได้"¹²⁷ จุดมุ่งหมายของเอกสิทธิ์การติดต่อข่าวสารระหว่างบิดามารดากับบุตรนี้มีความคล้ายคลึงกับเอกสิทธิ์การติดต่อข่าวสารระหว่างคู่สมรส เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้มีความไว้วางใจกันในครอบครัวโดยไม่ต้องกลัวว่าจะมีการเปิดเผยความลับของเขาเหล่านั้น ทั้งนี้ โดยมีหลักเกณฑ์และขอบเขตของเอกสิทธิ์ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

ข้อ 1. คำนิยาม (Definition)

(1) การติดต่อข่าวสาร (Communication) หมายถึง การแสดงออกอย่างชัดแจ้งด้วยวาจา , คำพูด , เป็นลายลักษณ์อักษร , ภาษาใบ้ (sign language) หรือ โดยการกระทำที่แสดงออกถึงเจตนาในการสื่อความหมาย หรือให้ข่าวสาร (message) ต่อบุคคลอื่น

(2) การติดต่อข่าวสารที่เป็นความลับ (Confidential Communication) หมายถึง การติดต่อข่าวสารที่บิดามารดา หรือบุตรได้ทำขึ้นเป็นส่วนตัวให้แก่บุตรหรือบิดามารดาอีกฝ่ายหนึ่ง แต่การติดต่อข่าวสารที่ได้กระทำต่อหน้าที่ชายน้องสาว (siblings) หรือสมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัวมิได้ทำให้ความลับส่วนตัวนั้นตกเป็นโมฆะ หรือ ไร้ผล (nullify)

---

¹²⁷ Ann M. Stanton, " Child - Parent Privilege for Confidential Communications : An Examination and Proposal," Family Law Quarterly, Vol. 16 (Spring 1982), p. 7.

จากความหมายของคำนิยามนี้ การติดต่อข่าวสารใด ๆ ระหว่างบิดามารดา กับบุตรจึงได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่า เป็นความลับ ฉะนั้น บุคคลที่ต้องการจะนำเอาการติดต่อข่าวสารนั้นมาเป็นพยานหลักฐานจึงมีภาระต้องพิสูจน์ว่า การติดต่อข่าวสารนั้นไม่เป็นความลับ¹²⁸

(3) ความสัมพันธ์ในครอบครัว (Family Relationship) หมายถึง ปฏิกริยา (interaction) ที่เกิดขึ้นระหว่างสมาชิกในครอบครัวที่อยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจ ความเชื่อมั่น และความเป็นส่วนตัว

(4) บุตร (Child) หมายถึง บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ และที่บรรลุนิติภาวะแล้ว

(5) บิดามารดา (Parent) หมายถึง บิดามารดาที่ให้กำเนิด (natural parent) หรือบิดามารดาที่เป็นผู้อุปถัมภ์ (adoptive parent) บิดามารดาเลี้ยง (the stepparent) หรือ ผู้ปกครอง (guardian) หรือบุคคลที่มีหน้าที่ตามนิตินัย หรือ พดุนัยในการรับผิดชอบดูแลบุตรหรือเด็กในกรณีที่ยังเป็นผู้เยาว์

(6) ผู้สละสิทธิ์ (Waiver) หมายถึง บุคคลผู้ทำการสละ (relinquishment) เอกสิทธิ์โดยเจตนา (intentional) และด้วยความสมัครใจ (voluntary)

ข้อ 2. หลักทั่วไปของเอกสิทธิ์ (General Rule of Privilege)

บิดามารดาหรือบุตร มีเอกสิทธิ์ในการปฏิเสธที่จะเปิดเผยการติดต่อข่าวสารระหว่างกัน และป้องกันบุคคลอื่นจากการเปิดเผยความลับ

(1) ระหว่างบิดามารดากับบุตร

128

Ann M. Stanton, "Child-Parent Privilege for Confidential Communications : An Examination and Proposal," p. 60.

- (2) ที่ได้ทำขึ้นภายในความสัมพันธ์ของครอบครัว
- (3) ที่ได้ทำขึ้นจากการได้รับคำปรึกษาแนะนำ และสนับสนุนในเรื่องราวต่าง ๆ ระหว่างบิดามารดากับบุตร

ข้อ 3. ผู้ที่อ้างขอเอกสิทธิ์ได้ (Who May Claim the Privilege)

- (1) บิดามารดา หรือ
- (2) บุตร

ทั้งนี้ โดยไม่คำนึงว่าบิดามารดา หรือบุตรฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะเป็นผู้ทำการติดต่อกับข่าวสาร หรือถูกเรียกมาเป็นพยานให้สาร หรือเปิดเผยความในคดี โดยบิดามารดา หรือบุตรฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งสามารถคัดค้านอีกฝ่ายหนึ่งในการที่จะเปิดเผยข่าวสารการติดต่อก่อนเพื่อให้เป็นพยานหลักฐาน ถึงแม้ว่าฝ่ายที่ต้องการจะเปิดเผยนั้นจะยินยอมด้วยความสมัครใจก็ตาม และเอกสิทธิ์นี้สามารถอ้างขอได้ในกระบวนการพิจารณาคดีอาญาใด ๆ แม้ว่าทั้งบิดามารดาและบุตรนั้นจะมีชื่อคู่ความในคดีก็ตาม

ข้อ 4. ข้อยกเว้น (Exception)

เอกสิทธิ์จะไม่นำมาใช้ภายใต้ข้อบังคับดังต่อไปนี้

- (1) กระบวนพิจารณาคดีอาญาในคดีที่บิดามารดาถูกกล่าวหา หรือ ถูกฟ้องว่ากระทำความผิดต่อร่างกาย (person) หรือ ทรัพย์สิน (property) ของบุตร
- (2) กระบวนพิจารณาคดีอาญาในคดีที่บุตรถูกกล่าวหา หรือ ถูกฟ้องว่ากระทำความผิดต่อร่างกาย หรือ ทรัพย์สินของบิดามารดา
- (3) กระบวนพิจารณาคดีอาญาซึ่งบิดามารดาและบุตรได้ทำการติดต่อกับข่าวสารโดยการให้ความรู้ หรือให้การสนับสนุนไม่ว่าทั้งหมด หรือแต่บางส่วน อันเป็นการช่วยเหลือ หรือวางแผนการให้บุคคลใดได้กระทำความผิดขึ้น

(4) กระบวนพิจารณาที่อาญาซึ่งบิคารมารคาและบุตร เป็นผู้มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดนั้น

ข้อ 5. การสิ้นสุดของเอกสิทธิ์ (Termination of the Privilege)

การสิ้นสุดความสัมพันธ์ระหว่างบิคารมารคากับบุตรโดยความตายของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือโดยการเลิกอุปถัมภ์ หรือเลิกการรับบุตรบุญธรรม หรือ การพ้นจากความรับผิดชอบดูแลของผู้ปกครอง หรือบุคคลที่มีความรับผิดชอบในการเลี้ยงดูตามนิตินัย หรือ พุทธินัย โดยการที่บุตรหรือเด็กนั้นบรรลุนิติภาวะนั้น หากทำให้บิคารมารคา หรือบุตรฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งที่ยังมีชีวิตอยู่ หรือที่พ้นจากความรับผิดชอบแล้วมีสิทธิที่จะเปิดเผยการติดต่อข่าวสารที่สร้างขึ้นระหว่างกันนั้นได้ไม่

ข้อ 6. การสละเอกสิทธิ์ (Waiver of the Privilege)

เอกสิทธิ์ในการติดต่อข่าวสารที่เป็นความลับระหว่างบิคารมารคากับบุตรนั้น บิคารมารคา หรือบุตรอาจสละเอกสิทธิ์ได้โดยได้รับความยินยอมของอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งการสละเอกสิทธิ์นี้จะมีผลสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อผู้สละเอกสิทธิ์ได้แสดงความยินยอมด้วยความสมัครใจและเป็นลายลักษณ์อักษร

จากหลักเกณฑ์ของเอกสิทธิ์ในการติดต่อข่าวสารที่เป็นความลับระหว่างบิคารมารคากับบุตร เมื่อนำมาพิจารณาเทียบเคียงกับเอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การ หรือเปิดเผยความปรักปรำบิคารมารคา หรือบุตรของตนแล้ว จะเห็นถึงความแตกต่างอย่างเด่นชัดของคำว่า "บิคารมารคา" โดยเอกสิทธิ์ที่จะไม่ปรักปรำนั้นหมายถึง บิคารมารคาที่ชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น แต่สำหรับเอกสิทธิ์ในการติดต่อนั้นมีความหมายที่กว้างกว่ามาก โดยให้รวมทั้ง บิคารมารคาผู้ให้กำเนิด , ให้การอุปถัมภ์ หรือบิคารมารคาเลี้ยง และนอกจากนั้น ยังรวมถึงผู้ปกครองและบุคคลที่มีหน้าที่ตามนิตินัย หรือพุทธินัยในการรับผิดชอบดูแลบุตรหรือเด็กในกรณีที่ยังเป็นผู้เยาว์อยู่ ความแตกต่างนี้แสดงให้เห็นว่า เอกสิทธิ์การติดต่อข่าวสารระหว่างบิคารมารคากับบุตรได้มีการพัฒนา และดูจะมีขอบเขตที่ขยายกว้างและแพร่หลายกว่าเอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การ หรือเปิดเผยความปรักปรำบิคารมารคา

หรือบุตรของตน

อย่างไรก็ตาม มีนักวิชาการบางท่านเสนอความเห็นว่ เอกสิทธิ์นั้นควรให้ความคุ้มครองเฉพาะการติดต่อข่าวสารที่เป็นความลับเท่านั้น ไม่ควรคุ้มครองการไม่ให้ความหรือ เบิกความประกปรำค้ำย* และบางศาลก็คัดค้านว่าควรให้เฉพาะคำให้การหรือคำเบิกความที่ไม่ประกปรำค้ำยเท่านั้น¹²⁹ มีแนวความคิดต่อไปว่า เอกสิทธิ์ในการติดต่อข่าวสารนั้นควรคุ้มครองเฉพาะในกรณีที่บุตรทำต่อบิตามารดา ไม่ควรคุ้มครองการติดต่อที่ บิตามารดาทำต่อบุตร โดยให้เหตุผลสนับสนุนว่า เอกสิทธิ์นี้มันเป็นการส่งเสริมให้บุตร ใค้มีความไว้วางใจในบิตามารดาของเขา ซึ่งกฎหมายในมลรัฐ Idaho และมลรัฐ Minnesota ก็ใค้ดำเนินการตามข้อจำกัดดังกล่าวนี้ โดยมีการพิจารณาเฉพาะคดีที่ บุตรทำการติดต่อข่าวสารกับบิตามารดาของเขาเท่านั้น

ในมลรัฐ New York ใค้ให้เอกสิทธิ์ในการติดต่อข่าวสารนี้แก่บิตามารดา และบุตรทั้งสองฝ่าย โดยใค้มีเอกสิทธิ์ที่จะไม่เปิดเผยข่าวสารโดยปราศจากความยินยอม ซึ่งกันและกัน แต่ในมลรัฐ Minnesota ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งสามารถสละเอกสิทธิ์ใค้โดย ไม่จำต้องใค้รับความยินยอมของอีกฝ่ายหนึ่ง ส่วนใน Idaho นั้นใค้กำหนดใค้ให้บิตามารดา เท่านั้นที่สามารถสละเอกสิทธิ์ใค้ แต่ก็มีนักวิชาการบางท่านให้เหตุผลว่า โดยเป้าหมายหลักของเอกสิทธิ์นี้ ก็คือ การสนับสนุนให้บุตรมีความไว้วางใจต่อบิตามารดา ผู้สละ เอกสิทธิ์จึงควรตกอยู่แก่บุตร¹³⁰

---

* แต่ในคดี *In re Grand Jury Proceedings : Agosto* ใค้ยอมรับ ทั้งเอกสิทธิ์ที่จะไม่ใค้การ หรือเบิกความประกปรำค้ำย และเอกสิทธิ์ในการติดต่อข่าวสารที่ เป็นความลับค้ำย

¹²⁹ *United States v. Jones*, 683 F.2d.817 (4th Cir.1982)

¹³⁰ Comment, "Development in the Law : Privileged Communications," pp. 1575-1576.

สำหรับการพิจารณาปัญหาของคำว่า "บุตร" ในมลรัฐ Idaho และ Minnesota ได้ให้เอกสิทธิ์การติดต่อกับข่าวสารนี้เฉพาะบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ หรือบุตรผู้เยาว์ (minors) เท่านั้น โดยมีเหตุผลสนับสนุนว่าบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะนั้นเป็นบุคคลที่ยังต้องการคำแนะนำแนวทางและคำปรึกษาอย่างที่สุด แต่ในมลรัฐ New York กลับยอมรับเอกสิทธิ์การติดต่อกับบุตรที่บรรลุนิติภาวะแล้วด้วย เห็นได้จากในคดี *People v. Fitzgerald*¹³¹ ที่ยอมให้เอกสิทธิ์แก่บุตรที่บรรลุนิติภาวะแล้ว (อายุ 23 ปี) โดยถือว่าเป็นสิทธิส่วนตัวตามรัฐธรรมนูญ และหากจะจำกัดอายุไว้มันก็เป็นการขัดกับเหตุผลในทางศีลธรรมจรรยา เพราะว่าความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารคากับบุตรบนความไว้วางใจซึ่งกันและกัน (mutual trust) นั้น มีความเคารพในความลับส่วนตัวซึ่งกันและกันซึ่งได้ผ่านเข้ามาในชีวิตและจะไม่ถูกแทรกแซงจากอำนาจรัฐอันเนื่องมาจากการกำหนดอายุของบุตร ทั้งนี้ เป็นการให้ความคุ้มครองตามทฤษฎีของความเท่าเทียมกัน¹³²

จากการนำเสนอเหตุผลของนักวิชาการบางท่านที่ว่า "ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารคากับบุตรจะยังคงมีอยู่ตลอดไป ไม่ว่าบิดามารคานั้นจะเป็นผู้ให้กำเนิดตามความเป็นจริง หรือเป็นบิดามารคากฎหมายก็ตาม" ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่า คำว่า "บิดามารดา" นั้น รวมถึง บุคคลอื่น ๆ ที่มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบดูแลบุตรหรือเด็กตามกฎหมาย หรือในทางปฏิบัติด้วย ในมลรัฐ Idaho คำว่า "บิดามารดา" นี้รวมถึงผู้ปกครอง (guardian) หรือผู้อนุบาลตามกฎหมาย (legal custodian) ที่สามารถอ้างขอเอกสิทธิ์นี้ได้ และจากคดี *In re Ryan*¹³³ ที่ศาลถือว่า เอกสิทธิ์นี้ยัง

¹³¹ *People v. Fitzgerald*, 101 Misc.2d.712, 422 N.Y.S.2d. 309 (1979)

¹³² Ann M. Stanton, "Child-Parent Privilege for Confidential Communications : An Examination and Proposal," pp. 63-64.

¹³³ *In re Ryan*, 123 Misc.2d.854,855;474 N.Y.S.2d.931(1984)

สามารถนำมาใช้บังคับกับความสัมพันธ์ระหว่างย่ากับหลาน (grandmother - child relationship) ได้ ในกรณีที่หลานนั้นได้อาศัยอยู่ร่วมกับย่าของเขาตลอดระยะเวลา 15 ปี¹³⁴

3.1.3. การให้เอกสิทธิ์แก่พยานที่เป็นบุคคลในครอบครัวของผู้ต้องหา หรือ จำเลยในชั้นสอบสวน และในชั้นศาลของประเทศสหรัฐอเมริกา

ก่อนที่จะศึกษาถึงการให้เอกสิทธิ์แก่พยานที่เป็นบุคคลในครอบครัวของผู้ต้องหา หรือจำเลยในชั้นสอบสวนและชั้นศาล จำเป็นที่ต้องศึกษาถึงการพิจารณาความอาญา ในประเทศสหรัฐอเมริกาโดยสังเขปเสียก่อน ว่ามีลักษณะและวิธีดำเนินการคดีอาญาแบบใด อันจะเป็นผลสืบเนื่องไปถึงการให้เอกสิทธิ์แก่พยานในชั้นสอบสวนและชั้นศาลต่อไป

การพิจารณาความอาญาในประเทศสหรัฐอเมริกานั้นมีลักษณะเป็นแบบกล่าวหา (Accusatorial System) ซึ่งพนักงานอัยการเป็นผู้มีบทบาทมาก อันแตกต่างกับการพิจารณาแบบไต่สวน (Inquisitorial System) ซึ่งผู้พิพากษามีบทบาทมากในการพิจารณา คู่ความในคดีอาญาได้แก่พนักงานอัยการซึ่งอาจเป็นเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้ง หรือได้รับการเลือกตั้งก็ได้ อีกฝ่ายหนึ่งได้แก่จำเลยซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด จำเลยในคดีอาญาของสหรัฐอเมริกานั้นนับได้ว่าได้รับความคุ้มครองจากรัฐธรรมนูญอย่างมาก ถ้าพนักงานอัยการดำเนินการโดยมิชอบกิติ หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติต่อผู้ต้องหาโดยมิชอบด้วยรัฐธรรมนูญก็ดี ศาลอาจยกฟ้องของพนักงานอัยการปล่อยให้จำเลยพ้นความผิดไปได้ และนอกจากพนักงานอัยการโจทก์ และจำเลยแล้ว ยังมีผู้พิพากษา และลูกขุนซึ่งเป็นคนกลางที่จะวินิจฉัยชี้ขาดคดี¹³⁵

¹³⁴ Comment, "Development in the Law : Privileged Communications," p. 1577.

¹³⁵ ธีวงจิตต์ กำประเสริฐ, กฎหมายแองโกลอเมริกันเบื้องต้น (กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายตำราและอุปกรณ์การศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2528), หน้า 79.

ขั้นตอนแรกของคดีอาญา ได้แก่การจับกุมตัวผู้กระทำความผิดโดยเจ้าหน้าที่ ตำรวจ ในการจับกุมผู้กระทำความผิดเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องแจ้งให้ผู้ต้องหาทราบถึง สิทธิที่เขามีอยู่ตามรัฐธรรมนูญเสมอ ทั้งนี้เป็นไปตามหลักที่วางไว้ในคดี *Miranda v. Arizona*¹³⁶ ในกรณีที่ถูกจับกุมถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางอาญาอุกฉกรรจ์ (Felonies) เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องนำตัวผู้ต้องหาไปที่ทำการของ Magistrate โดยไม่ชักช้า ซึ่ง Magistrate จะเป็นผู้ไต่สวนการกระทำความผิดเบื้องต้น (preliminary examination)¹³⁷ ซึ่งการไต่สวนนี้จะเป็นการไต่สวนโดยเปิดเผย และไม่มีพิธีรีตองมากนัก วัตถุประสงค์ของการไต่สวนก็เพื่อจะดูว่าไต่สวนการกระทำความ ผิดขึ้นหรือไม่ และมีเหตุอันควรเชื่อหรือไม่ว่าจำเลยน่าจะเป็นผู้กระทำความผิด การที่ ต้องมีการไต่สวนเช่นนี้ก็เพื่อป้องกันมิให้มีการกล่าวหาว่าบุคคลใดคนหนึ่งได้กระทำ ความผิดที่ร้ายแรงอันปราศจากมูลความจริงซึ่งจะทำให้ผู้ถูกกล่าวหา (accused) เสียชื่อเสียง และต้องเสียค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการแก้ข้อกล่าวหา ส่วนความผิดชั้นไม่ ร้ายแรงหรือลหุโทษ (Misdemeanors) มลรัฐส่วนใหญ่ไม่ได้กำหนดให้มีการไต่สวน เบื้องต้น พนักงานอัยการ (Public Prosecutor) อาจฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลได้ โดยตรง¹³⁸

¹³⁶ *Miranda v. Arizona*, 384 U.S.436, 86 S.Ct. 1602, 16L.Ed.2d. 694 (1966) คือ 1.ท่านมีสิทธิที่จะไม่พูดอะไร 2.ทุกสิ่งทุกอย่างที่ท่านพูดสามารถไต่สวน ท่านในชั้นศาลได้ 3.ท่านมีสิทธิที่จะได้รับทนายความ และ 4.ถ้าท่านประสงค์จะมีทนาย - ความแต่ไม่มีเงินที่จะจ้างได้ ท่านก็มีสิทธิที่จะได้รับ หากสนใจโปรดดู ซาติชาย กริชชาญ- ชัย, "สิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่จะได้รับทนายความในประเทศสหรัฐอเมริกา," กฎหมาย ปีที่ 31, เล่มที่ 6 (พฤศจิกายน - ธันวาคม 2527), หน้า 41-51.

¹³⁷ ปรีชา สุมาวงศ์, "ไต่สวนมูลฟ้องและปล่อยตัวชั่วคราวในอเมริกา," กฎหมาย ปีที่ 5 (พฤศจิกายน 2501), หน้า 733.

¹³⁸ กวางจิตต์ กำประเสริฐ, กฎหมายอาญาอเมริกันเบื้องต้น, หน้า 80.

ขั้นตอนต่อมาของคดีอาญาก็คือ การยื่นคำฟ้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ สำหรับ ความผิดลหุโทษ (Misdemeanors) คำฟ้องของความผิดระดับนี้เรียกว่า Complaint ซึ่งจะบรรยายถึงการกระทำของจำเลยที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นความผิด

สำหรับความผิดอุกฉกรรจ์ (Felonies) นั้น บทบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 5 (Fifth Amendment) ได้บัญญัติคุ้มครองสิทธิของบุคคลไว้ว่า "ในคดีอาญาที่มีระวางโทษประหารชีวิต หรือคดีอุกฉกรรจ์จะต้องได้รับแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้พิจารณาจากคณะลูกขุนใหญ่ (Grand Jury) ก่อน" โดยศาลฎีกาได้กล่าวไว้ในคดี Wood v. Georgia ว่า หน้าที่สำคัญของคณะลูกขุน ก็คือ "ยืนอยู่ระหว่างผู้กล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหาเพื่อชี้ขาดว่า คำฟ้องได้มาโดยวิธีการที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือ โดยการข่มขู่ หรือบังคับขืนใจประการอื่น"¹³⁹ ด้วยเหตุนี้ การที่จะนำผู้ต้องหามาฟ้องยังศาลได้นั้น พนักงานอัยการจะต้องเสนอร่างคำฟ้องที่เรียกว่า Bill of Indictment ต่อคณะลูกขุนใหญ่ (Grand Jury) ซึ่งประกอบไปด้วยบุคคลอย่างน้อย 12 คนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 23 คน ซึ่งคัดเลือกจากจังหวัดที่ความผิดนั้นเกิดขึ้น โดยคณะลูกขุนใหญ่นี้จะ พังพยานหลักฐานประกอบกับ Bill of Indictment ซึ่งพนักงานอัยการจะเป็นผู้นำ พยานหลักฐานมาเสนอฝ่ายเดียวโดยผู้ต้องหาไม่มีสิทธิเสนอพยานหลักฐานของตนเอง เว้นแต่คณะลูกขุนใหญ่จะอนุญาต ในขั้นนี้ผู้ต้องหาไม่มีสิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือจาก ทนายความ อันเป็นการแสดงให้เห็นว่าการพิจารณาของคณะลูกขุนใหญ่มีใช้กระบวนการ พิจารณาของศาลยุติธรรม คณะลูกขุนใหญ่เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ในการไต่สวนเท่านั้น ดังนั้น เมื่อคณะลูกขุนใหญ่พิจารณาแล้วเห็นว่าคดีมีมูลก็จะรับรองคำฟ้องของพนักงาน อัยการว่าเป็นคำฟ้องที่แท้จริง (True Bill) ก็ลงชื่อกำกับให้ฟ้องได้ ซึ่งจะต้อง

---

¹³⁹

วิสาร พันธนะ, "วิธีพิจารณาความอาญาในสหรัฐอเมริกา," กฎหมาย ปีที่ 25 (กันยายน - ตุลาคม 2521), หน้า 52.

มีคะแนนเสียง 12 เสียงขึ้นไป แล้วยื่น Indictment ต่อศาลที่มีเขตอำนาจ¹⁴⁰

คำฟ้องอีกชนิดหนึ่งเรียกว่า Information คำฟ้องชนิดนี้พนักงานอัยการผู้ฟ้องคดีเป็นผู้เขียนขึ้นในนามของมลรัฐ ตาม Common Law แล้ว Information ใช้เฉพาะสำหรับความผิดลหุโทษ (Misdemeanors) ปัจจุบันนี้นิยมใช้ Information ฟ้องคดีอาญาอุกฉกรรจ์ (Felonies) แทนการกล่าวหาต่อคณะลูกขุนใหญ่ในบางมลรัฐ แต่ถึงกระนั้นก็ศาลสหรัฐและมลรัฐส่วนใหญ่ยังคงบังคับให้กล่าวหาความผิดต่อคณะลูกขุนใหญ่อยู่

เมื่อได้ฟ้องต่อศาลโดย Information หรือ Indictment ก็ตาม จำเลยจะถูกนำตัวมาศาลเพื่อพิจารณาคดี ผู้พิพากษาจะอ่านคำฟ้องให้จำเลย (defendant) ฟังโดยเปิดเผยในศาล และผู้พิพากษาจะเป็นผู้ถามจำเลยว่าจะยอมรับผิดตามฟ้องหรือจะปฏิเสธข้อกล่าวหา การพิจารณาคดีอาญาจะต้องทำต่อหน้าผู้พิพากษาและคณะลูกขุน แต่ในบางมลรัฐจำเลยอาจขอขกเว้นไม่ต้องการให้มีการพิจารณาโดยลูกขุน โดยในการพิจารณาคดีนั้นโจทก์เป็นผู้เสนอพยานหลักฐานเข้าสืบก่อน และจำเลยนำพยานหลักฐานของตนเข้าสืบภายหลัง เมื่อสืบพยานของทั้งสองฝ่ายเสร็จแล้ว ศาลจะส่งลูกขุนให้วินิจฉัย ทั้งนี้คือ ลูกขุนจะต้องให้จำเลยพ้นผิด เว้นแต่ลูกขุนเชื่อโดยปราศจากข้อสงสัย (beyond reasonable doubt) ว่าจำเลยกระทำความผิดจริง คำชี้ขาดตัดสินของลูกขุนจะต้องเป็นไปโดยเอกฉันท์ เมื่อลูกขุนชี้ขาดแล้วศาลจะพิพากษาคดี และถ้าเป็นคดีที่จำเลยกระทำความผิดจริง ศาลก็จะกำหนดโทษที่จะลงแก่จำเลยตามความร้ายแรงของความผิด แต่จะต้องไม่เกินอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้¹⁴¹

¹⁴⁰ อิมร อินทรกำแหง, "การดำเนินคดีอาญาในสหรัฐอเมริกา," คุณพาท ปีที่ 24 (กรกฎาคม - สิงหาคม 2520), หน้า 234.

¹⁴¹ ทวางจิตต์ กำประเสริฐ, กฎหมายแองโกลอเมริกันเบื้องต้น, หน้า 82-83.

จากหลักการดำเนินกระบวนการพิจารณาของสหรัฐอเมริกาโดยสังเขปข้างต้น จะเห็นได้ว่า การสอบสวนนั้นเริ่มต้นตั้งแต่ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจับตัวผู้ต้องหาได้ โดยเฉพาะในคดีอุกฉกรรจ์แล้วนำมาให้พนักงานอัยการร่างคำฟ้อง Bill of Indictment เสนอต่อคณะลูกขุนใหญ่เพื่อพิจารณาได้ส่วนคำกล่าวหาเห็นว่าถูกต้องและชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ซึ่งจะต้องมีการสืบพยานหลักฐานประกอบในชั้นตอนนี้ด้วย จึงนับได้ว่า การพิจารณาของคณะลูกขุนใหญ่นี้มิใช่เป็นการพิจารณาในกระบวนการของศาลยุติธรรม

ในชั้นสอบสวนนี้เมื่อเกิดการกระทำความผิดขึ้นมาแล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจมีหน้าที่ต้องสอบถามพยานให้มากและเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อเป็นข้อมูลในการจับตัวผู้กระทำความผิด และจะต้องพยายามจำลองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อช่วยเหลือพนักงานอัยการในการแสดงพยานหลักฐานและเหตุการณ์ประกอบอย่างละเอียดต่อคณะลูกขุน¹⁴² ไม่ว่าในชั้นสอบสวนหรือในชั้นศาล เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องค้นหาความจริงโดยคำนึงถึงความน่าเชื่อถือและความเป็นไปได้ของคำให้การที่พยานได้ให้ และต้องมีความสามารถในการปะติดปะต่อในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยอาศัยความสังเกตและความสุ่มรอบคอบ ทั้งนี้ก็เพื่อเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ จากเหตุนี้เองในบางครั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจและพนักงานอัยการมักจะมองข้ามความรู้สึกของพยาน โดยการเรียกคู่สมรส หรือบิดามารดาหรือบุตรของผู้ต้องหามาให้การในชั้นสอบสวนซึ่งรวมถึงการพิจารณาของคณะลูกขุนใหญ่ด้วย และมักจะมีการละเมิดเอกลักษณ์ของพยานที่จะไม่ให้การปรักปรำ หรือเปิดเผยการติดต่อบริวารความลับของอีกฝ่ายหนึ่งอยู่เสมอ ๆ¹⁴³ ดังเช่นในคดี In re Grand Jury Proceedings Witness : Agosto ที่นาย Charles Agosto ได้รับความเรียกจากคณะลูกขุนใหญ่ให้มาเป็นพยานปรักปรำบิดา

¹⁴² Lawrence C. Waddington, Criminal Evidence (California: Glencoe Publishing Co., Inc. Encino, 1978), pp. 124-125.

¹⁴³ John C. Klotter and Carl L. Meier, Criminal Evidence For Police, p. 132.

ของเขา แต่ Charles Agosto ได้คัดค้านว่ามันเป็นการทำให้เขาและครอบครัวของเขาได้รับความเสียหาย จึงได้มีการยกเลิกกฎหมายเรียกนั้น หรือในกรณีที่ยานมาให้การ เพราะถูกบังคับขึ้นเข้ด้วยวิธีการอันมิชอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานอัยการ ถ้าให้การนั้นไม่อาจรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ตามหลัก The Exclusionary of Evidence ซึ่งเป็นหลักการที่ไม่รับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบ เพื่อคุ้มครองและประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชนจากการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าพนักงาน สำหรับในการละเมิดเอกลสิทธิ์ของพยานดังกล่าวนี้ศาลจะไม่รับฟังพยานหลักฐานใดที่เจ้าพนักงานได้มา โดยถือว่าเป็นการฝ่าฝืนละเมิดต่อบทบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 14 (The Fourteenth Amendment) ที่ว่าด้วยกระบวนการอันชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจและพนักงานอัยการจึงต้องระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ โดยต้องสอบถามถึงความสัมพันธ์ระหว่างพยานกับผู้ต้องหาเพื่อจะได้ทราบว่า พยานนั้นมีเอกลสิทธิ์อย่างไบบ้าง ถ้ามีเจ้าหน้าที่ต้องแจ้งให้พยานทราบถึงเอกลสิทธิ์ของเขา และแจ้งด้วยว่าเขาอาจจะสละเอกลสิทธิ์นั้นได้ตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนดไว้

ส่วนการพิจารณาในชั้นศาลนั้น เริ่มตั้งแต่พนักงานอัยการฟ้องจำเลยต่อศาลที่มีเขตอำนาจ ไม่ว่าจะเป็นการฟ้องโดย Information หรือ Indictment ก็ตามเมื่อพนักงานอัยการโจทก์เป็นผู้นำพยานหลักฐานมาสืบก่อน ศาลจะเป็นผู้ถามคำถามเบื้องต้น (preliminary questions) เกี่ยวกับคุณสมบัติของบุคคลที่จะเป็นพยาน และความมีเอกลสิทธิ์ของพยานตาม Federal Rules of Evidence ข้อบังคับที่ 104 (a) และถ้าพยานมีเอกลสิทธิ์ศาลก็จะเตือนให้พยานทราบอีกครั้งหนึ่ง โดยข้อบังคับในเรื่องเอกลสิทธิ์นี้สามารถนำไปใช้บังคับได้ทุกเวลาในระหว่างการดำเนินคดีและกระบวนการพิจารณา ตาม Federal Rules of Evidence ข้อบังคับที่ 1101 (c)

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าพยานที่เป็นคู่สมรส, บิดามารดา หรือบุตรของผู้ต้องหา หรือจำเลยมีเอกลสิทธิ์ที่จะไม่ให้การ หรือเบิกความปรักปรำ และไม่เปิดเผยการติดต่อข่าวสารที่เป็นความลับระหว่างกันให้บุคคลอื่นหรือศาลทราบในกระบวนการพิจารณาคดีอาญา (criminal proceedings) ซึ่งรวมทั้งในชั้นการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

(police investigations) , การพิจารณาของคณะลูกขุนใหญ่ (grand jury investigations) และการพิจารณาคดีในศาล (trials)¹⁴⁴

3.2 การให้ออกสิทธิ์แก่พยานที่เป็นบุคคลในครอบครัวของผู้ต้องหาหรือจำเลยในประเทศอังกฤษ

3.2.1. ประวัติความเป็นมาของการให้ออกสิทธิ์แก่พยานที่เป็นบุคคลในครอบครัวของผู้ต้องหาหรือจำเลยในประเทศอังกฤษ

ในประเทศอังกฤษนั้น สืบเนื่องจากการยึดถือระบบการดำเนินคดีอาญาที่เรียกว่า "ระบบกล่าวหา" (Accusatorial System) และมีหลักกฎหมาย Common Law เป็นบรรทัดฐานปฏิบัติกันมานานหลายศตวรรษ โดยมีแนวความคิดสาระสำคัญว่า กฎหมาย Common Law แต่ดั้งเดิมนั้นเป็นศูนย์รวมของการแข่งขันเกมส์กีฬาต่าง ๆ ความเป็นนักกีฬา (spirit of sportsmanship) นี้ได้ซึมซาบเข้าไปในสายเลือดของชาวอังกฤษ โดยไม่รู้ตัวและสิ่งนี้เองได้ก่อให้เกิดลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งคือ ส่งผลให้บุคคลเกิดความรู้สึกรักความเป็นธรรมมีพฤติกรรมที่ไม่เห็นแก่ตัวอันเป็นคุณลักษณะของคู่ต่อสู้อย่างแท้จริง การต่อสู้ดำเนินไปอย่างเสมอภาคและสมศักดิ์ศรี ข้อสันนิษฐานในเรื่องความบริสุทธิ์ของบุคคล รวมทั้งสิทธิที่จะไม่ให้การเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเอง ตลอดจนหลักเกณฑ์พิเศษอื่น ๆ ล้วนเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงผลของความเป็นนักกีฬาดังกล่าว¹⁴⁵ ด้วยเหตุนี้เอง เมื่อกล่าวถึงการบังคับให้คู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมาให้การ หรือเบิกความเป็น

¹⁴⁴

Note, "Parent - Child Loyalty and Testimonial Privilege,"

Harvard Law Review , Vol.100 (February 1987), p. 925.

¹⁴⁵

John Henry Wigmore, Anglo - American System of Evidence in Trials at Common Law (Vol.6) third Edition, (Little, Brown and Company , 1940), p. 374.

ปฏิบัติแก่คู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งของตน หรือเปิดเผยการคิดต่อข่าวสารที่เป็นความลับระหว่าง คู่สมรสในกระบวนการพิจารณาคดีอาญา จึงดูเหมือนว่าชาวอังกฤษไม่สู้เต็มใจนัก เพราะเห็น ว่าเป็นสิ่งที่ขัดกับภูมิหลัง (background) ของหลักกฎหมาย Common Law และการ ดำเนินคดีอาญาในระบบกล่าวหา ประกอบกับแนวความคิดในเรื่องสิทธิในชีวิตส่วนตัว (right to private life) และสิทธิในชีวิตครอบครัว (right to family life) ของประชาชนพลเมืองนั้น ชาวอังกฤษถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นในสังคมประชาธิปไตย (democratic society) และเป็นรากฐานอันสำคัญในลักษณะของความสัมพันธ์ของ มนุษย์ (human relationships) ซึ่งรัฐไม่อาจแทรกแซงได้¹⁴⁶ และเพื่อเป็นการ แสดงออกถึงเจตนารมณ์ดังกล่าวประเทศอังกฤษจึงเข้าร่วมเป็นสมาชิกในอนุสัญญาเพื่อ คุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน (Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms , 1950) ณ กรุงโรม ฉบับวันที่ 4 พฤศจิกายน ค.ศ. 1950 ซึ่งกำหนดสิทธิในชีวิตส่วนตัวและชีวิตครอบครัวไว้ในมาตรา 8 และเข้าเป็นสมาชิกในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ณ กรุงปารีส ฉบับวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1948 ซึ่งกำหนด สิทธิในชีวิตส่วนตัวและชีวิตครอบครัวไว้ในมาตรา 12 และมาตรา 16 (3)¹⁴⁷

ความเป็นมาในอดีตนั้น ประเทศอังกฤษเคยให้ออกสิทธิ์แก่สามีและภรรยาที่จะ ไม่ให้การ หรือเปิดเผยการปรักปรำคู่สมรสของตน โดยมีรากฐานที่ตั้งอยู่บนทฤษฎีทาง กฎหมายและทางศาสนาว่า คู่สามีภรณานั้นถือเป็นบุคคลคนเดียวกัน (spouses were one flesh)¹⁴⁸ ซึ่งไม่อาจให้การหรือเปิดเผยความเป็นประโยชน์ หรือเป็นผลร้ายแก่อีก

¹⁴⁶ Halsbury's Laws of England (Vol.18) fourth Edition,
(London : Butterworths , 1976), pp. 874-876.

¹⁴⁷ Ibid., pp. 876-877.

¹⁴⁸ Nokes G.D., An Introduction To Evidence, second Edition
(London : Sweet & Maxwell , 1962), p. 196.

ฝ่ายหนึ่งได้ แต่เอกสิทธิ์ในการคิดต่อข่าวสารที่เป็นความลับระหว่างสามีภริยาในขณะนั้น
 ยังไม่มี เพราะมีความเห็นกันว่ายังไม่มี ความจำเป็นที่จะนำมาใช้ ด้วยเหตุที่สามีและ
 ภริยามีเอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การหรือเปิดเผยความปรักปรำอีกฝ่ายหนึ่งอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม
 ต่อมาได้มีการเคลื่อนไหวเป็นครั้งแรกในประเทศอังกฤษ ปี ค.ศ. 1842 ให้มีการ
 รณรงค์เพื่อปฏิรูปกฎระเบียบใหม่ไว้บันทึก Greenleaf ซึ่งถือว่าเป็นการแสดงออก
 อย่างชัดเจนถึงการให้สิทธิเอกสิทธิ์ในการคิดต่อข่าวสารที่เป็นความลับระหว่างสามีภริยา
 โดยบันทึก Greenleaf นี้ได้สะท้อนและส่งผลเด่นชัดขึ้นในปี ค.ศ. 1849 ที่ทำให้มี
 การปฏิรูปกฎหมายพยานหลักฐานใหม่ รวมทั้งในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างสามีภริยา
 ด้วย จนกระทั่งประสบผลสำเร็จออกมาเป็น The Evidence Amendment Act ,
 1853.¹⁴⁹ ทั้งนี้ ใ้คตัดเอกสิทธิ์ของสามีภริยาที่จะไม่ให้การ หรือเปิดเผยความปรักปรำอีกฝ่าย
 หนึ่งออกไป โดยให้นำเอาเอกสิทธิ์ที่จะไม่เปิดเผยการคิดต่อข่าวสารที่เป็นความลับ
 ระหว่างคู่สมรส (Communications between spouses) มาใช้บังคับกับแทน ซึ่ง
 อยู่บนรากฐานของความจำเป็นเพื่อความสงบสุขของครอบครัว และความสุขในชีวิตของ
 ความเป็นมนุษย์ (the peace of families and the happiness of human
 life)¹⁵⁰ โดยบัญญัติไว้ในมาตรา 3 ว่า

" สามีไม่อาจถูกบังคับให้เปิดเผยการคิดต่อข่าวสารใดที่ภริยาได้ทำขึ้นถึงเขา
 ในระหว่างเวลาที่สมรสกัน และภริยาไม่อาจถูกบังคับให้เปิดเผยการคิดต่อข่าวสารใดที่
 สามีได้ทำขึ้นถึงเธอในระหว่างเวลาที่สมรสกัน " ¹⁵¹

¹⁴⁹ Edward W. Cleary, Mc Cormick on Evidence , p. 188.

¹⁵⁰ Nokes G.D., An Introduction To Evidence , p. 197.

¹⁵¹ ด้อยคำในภาษาอังกฤษใช้ว่า " No husband shall be compellable
 to disclose any communication made to him by his wife during the
 marriage, and no wife shall be compellable to disclose any commu-
 nication made to her by her husband during the marriage "

และต่อมาในปี ค.ศ. 1898 หลักการของเอกสิทธิ์ระหว่างสามีภริยาดังกล่าวข้างต้น ก็ได้รับการคัดลอกซ้ำลงในมาตรา 1 (d) แห่ง The Criminal Evidence Act , 1898 อีกครั้งหนึ่ง¹⁵² ซึ่งจะได้อีกกล่าวถึงหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในรายละเอียดต่อไป

ส่วนเอกสิทธิ์ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตรในประเทศอังกฤษนั้น ยังมีได้มีการยอมรับกัน ทั้งนี้เพราะกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law) ที่มีมาแต่ครั้งดั้งเดิมนั้นได้ยอมรับเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างสามีภริยาเท่านั้น และจนกระทั่งปัจจุบันนี้ก็ได้มีการเคลื่อนไหว หรือผลักดันให้มีเอกสิทธิ์ระหว่างบิดามารดากับบุตร (Parent - Child Privilege) ที่จะนำมาใช้ในประเทศอังกฤษแต่อย่างใด

3.2.2. หลักเกณฑ์ทั่วไปของการให้เอกสิทธิ์แก่พยานที่เป็นบุคคลในครอบครัวของผู้ต้องหาหรือจำเลยในประเทศอังกฤษ

เนื่องจากประเทศอังกฤษมิได้กำหนดให้มีเอกสิทธิ์ในความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตรดังกล่าวไว้ในข้อ 3.2.1. ด้วยเหตุนี้ หลักเกณฑ์ทั่วไปของเอกสิทธิ์ที่จะนำเสนอต่อไปนี้ จึงมีขอบเขตเฉพาะเอกสิทธิ์ของสามีภริยา (Husband - Wife Privilege) และเฉพาะเอกสิทธิ์ในการติดต่อข่าวสารที่เป็นความลับระหว่างคู่สมรส (Communications between spouses) เท่านั้น ทั้งนี้ ก็เนื่องมาจากว่ามันเป็นสิ่งจำเป็น (requisite) ในการดำรงรักษาไว้ซึ่งความไว้วางใจโดยไม่มีขีดจำกัดระหว่างสามีภริยาเพื่อความสุขในชีวิตมนุษย์ และครอบครัว¹⁵³

¹⁵² James Fitzjames Stephen and Henry Lushington Stephen , A Digest of the Law of Evidence , eleventh Edition (London : Macmillan and Company, Limited St. Martin's Street, 1930), p. 127.

¹⁵³ Michael V. Argyle, Phipson on Evidence, tenth Edition (London : Sweet & Maxwell, 1963), p. 610.

จากข้อความที่บัญญัติไว้ใน The Evidence Amendment Act , 1853
มาตรา 3 และ The Criminal Evidence Act , 1898 มาตรา 1 (d) ที่ว่า

" สามีไม่อาจถูกบังคับให้เปิดเผยการติดต่อข่าวสารใดที่ภริยาได้ทำขึ้นถึงเขา
ในระหว่างเวลาที่สมรสกัน และภริยาไม่อาจถูกบังคับให้เปิดเผยการติดต่อข่าวสารใด
ที่สามีได้ทำขึ้นถึงเธอในระหว่างเวลาที่สมรสกัน " ซึ่งสามารถแยกหลักเกณฑ์ต่างๆ
สรุปได้ดังนี้

ข้อ 1. ลักษณะความหมายของการติดต่อข่าวสารระหว่างสามีภริยา

(Definition of marital privilege)

การติดต่อข่าวสารนั้นเป็นการแสดงออกโดยคำพูด หรือ การสนทนา (conver-
sation) ระหว่างสามีภริยา รวมทั้งการติดต่อข่าวสารที่เป็นลายลักษณ์อักษร (written
communication) ดังเช่น จดหมาย (letter) ค่าย

ข้อ 2. การติดต่อข่าวสารที่ได้กระทำต่อหน้าบุคคลที่สาม (Communications
in presence of third person)

การติดต่อข่าวสารระหว่างสามีภริยานั้น ไม่ว่าจะเป็นการสนทนากัน หรือมี
จดหมายเป็นลายลักษณ์อักษรถึงกันโดยกระทำต่อหน้าบุคคลที่สาม หรือบุคคลที่สามได้ยิน
หรือรู้เห็นการติดต่อข่าวสารนั้น ไม่ว่าจะโดยบังเอิญ หรือเจตนาก็ตาม การติดต่อข่าวสาร
ระหว่างสามีภริยานี้ไม่อาจได้รับความคุ้มครองตามเอกสิทธิ์นี้ได้ และบุคคลที่สามยังมี
ความสามารถเป็นพยานพิสูจน์ในเรื่องราวที่ได้ยิน ได้ฟัง หรือรับรู้มาได้¹⁵⁴ ดังเช่นใน
คดี In Rumping v. D.P.P.¹⁵⁵ ซึ่งทหารเรือชาวต่างชาติคนหนึ่งได้ถูกฟ้องว่ากระทำการ
ฆาตกรรมเด็กหญิงคนหนึ่งโดยการรัดคอ (strangle) โดยจำเลยนั้นได้เขียนจดหมาย

¹⁵⁴
R. v. Smithies, 5 C. & P. 332 ; R.v. Simons, 6 C. & P.540

¹⁵⁵
In Rumping v. D.P.P., 3 W.L.R. 763 (H.L.) 1962.

ค่อน้ำเพื่อนร่วมห้องและให้เพื่อนนั้นช่วยส่งให้แก่ภริยาของเขา และเนื้อความในจดหมายนั้นมีคำรับสารภาพว่าได้ทำการฆ่าเด็กหญิงจริง จดหมายนั้นได้ถูกส่งถึงมือตำรวจ และสามารถรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ ทั้งนี้เพราะทหารเรือนั้นได้ทำการติดต่อกับภริยา ค่อน้ำบุคคลที่สามนั่นเอง

ข้อ 3. เวลาของการติดต่อ (Time of Communication)

เอกสิทธิ์ในการติดต่อข่าวสารระหว่างสามีภริยานำมาใช้บังคับเฉพาะการติดต่อข่าวสารที่ไต่กระทำให้ขึ้นในระหว่างที่ยังคงมีการสมรสอยู่ และการสมรสนั้นต้องชอบด้วยกฎหมาย ฉะนั้น เอกสิทธิ์นี้จึงไม่คุ้มครองถึงการติดต่อข่าวสารที่ไต่กระทำให้ขึ้นก่อนที่สามีและภริยาจะสมรสกัน¹⁵⁶

ข้อ 4. ผู้ที่สามารถอ้างขอเอกสิทธิ์ได้ (Who May Claim the Privilege)

เอกสิทธิ์ในการติดต่อข่าวสารระหว่างสามีภริยานั้น ก็คือ สิทธิในการปฏิเสธที่จะเปิดเผยการติดต่อข่าวสารระหว่างสามีภริยา และเป็นการให้เอกสิทธิ์แก่พยานที่เป็นคู่สมรสของผู้ต้องหา หรือจำเลยเท่านั้น¹⁵⁷

ข้อ 5. ข้อยกเว้น (Exception)

เอกสิทธิ์ในการติดต่อข่าวสารระหว่างสามีภริยานั้น มิให้นำมาใช้ในกรณีดังต่อไปนี้

¹⁵⁶ Michael V. Argyle, Phipson on Evidence , p. 610.

¹⁵⁷ H.M. Advocate v. H.D., S.C. (J.) 65, 1953 ; R. v. Bartlett, 7 C. & P. 832 ; Hamp v. Robinson, 16 L.T. 29

- (1) ความผิดในการละเลยหรือเพิกเฉยในการอุปการะเลี้ยงดูภริยา หรือครอบครัว¹⁵⁸
- (2) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินของคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง¹⁵⁹
- (3) ความผิดที่กระทำต่อเด็ก¹⁶⁰หรือเป็นการทำลายเด็ก¹⁶¹
- (4) การมีสามีหรือภริยาสองคนในคราวเดียวกัน (Bigamy)¹⁶²
- (5) ความผิดเกี่ยวกับการประกันภัยแห่งชาติ¹⁶³
- (6) ความผิดที่เกี่ยวกับเพศทั้งหมด¹⁶⁴

โดยความผิดดังกล่าวมานี้ คู่สมรสของผู้ต้องหาหรือจำเลยสามารถมาเป็นพยานให้แก่ฝ่ายพนักงานอัยการได้¹⁶⁵

ข้อ 6. ผลของความตาย , การหย่า หรือการเพิกถอนการสมรส (Effect of death , divorce or annulment)

ความตาย , การหย่า หรือ การเพิกถอนการสมรสนั้นเป็นผลทำให้การสมรสสิ้นสุดลง เมื่อการสมรสสิ้นสุดลงเอกสิทธิ์ในการติดข้อหาสารระหว่างสามีภริยานี้ก็เป็น

¹⁵⁸ National Assistance Act , 1948.

¹⁵⁹ Married Women's Property Act , 1882.

¹⁶⁰ Children and Young Person Act , 1933.

¹⁶¹ Infant Life (Preservation) Act , 1929.

¹⁶² Criminal Justice Administration Act , 1914.

¹⁶³ National Insurance (Industrial Injuries) Act , 1946.

¹⁶⁴ Sexual Offences Act , 1956.

¹⁶⁵ Nokes G.D., An Introduction To Evidence , pp. 389-390.

อันสิ้นสุดลงไปด้วย¹⁶⁶ ดังเช่นในคดี Shenton v. Tyler¹⁶⁷ ศาลไม่ยอมรับคำร้องขอ
 เอกสิทธิ์ของแม่หม้าย (widow) ในการไม่ยอมเปิดเผยการติดต่อข่าวสารระหว่าง
 เธอกับสามีคนก่อน โดยอ้างว่า ใน The Evidence Amendment Act , 1853
 มาตรา 3 และ The Criminal Evidence Act , 1898 มาตรา 1 (d) มิได้
 ขยายไปถึงพ่อหม้าย (widowers) , แม่หม้าย (widows) และบุคคลที่ได้หย่าร้าง
 ไปแล้ว (divorcees)¹⁶⁸

จึงอาจกล่าวได้ว่า การติดต่อข่าวสารระหว่างสามีภริยาในประเทศอังกฤษนั้น
 มิได้มีการดำรงรักษาไว้เป็นการถาวรเหมือนประเทศสหรัฐอเมริกา หากแต่เป็นการ
 ชั่วคราวเฉพาะเท่าที่การสมรสยังคงมีอยู่อย่างถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น

ข้อ 7. การสละเอกสิทธิ์ (Waiver of privilege)

ในกรณีที่พยานที่เป็นคู่สมรสของผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นได้รับความคุ้มครองจาก
 เอกสิทธิ์ที่ไม่ต้องเปิดเผยข่าวสารระหว่างสามีภริยา พยานนั้นอาจสละเอกสิทธิ์ได้โดย
 ให้การหรือเปิดเผยความถึงการติดต่อข่าวสารนั้นด้วยความสมัครใจของตนเอง และสิ่งที่ให้
 ไปนั้นก็สามารรถเป็นพยานที่รับฟังได้¹⁶⁹

---

¹⁶⁶ Halsbury ' s Statutes of England (Vol. 12) , third Edition (London : Butterworths, 1969), p. 823.

¹⁶⁷ Shenton v. Tyler, Ch. 620, 1 All.E.R. 827, C.A. 1939

¹⁶⁸ Michael V. Argyle, Phipson on Evidence , p. 610.

¹⁶⁹ Ibid., pp. 610-611.

เมื่อนำเอาเอกสิทธิ์การคิดต่อข่าวสารที่เป็นความลับระหว่างสามภริยาของประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศอังกฤษมาพิจารณาเทียบเคียงกันแล้ว อาจกล่าวได้ว่า หลักเกณฑ์ของประเทศสหรัฐอเมริกาขยายกว้างมากกว่าของประเทศอังกฤษ โดยเฉพาะในเรื่องของความคงอยู่และสิ้นไปของเอกสิทธิ์นับแต่ที่การสมรสได้สิ้นสุดลงนั้น ถือได้ว่าเป็นข้อแตกต่างที่เห็นได้ชัด โดยประเทศสหรัฐอเมริกาถือว่าแม้การหย่าร้างจะเป็นการสิ้นสุดการสมรสก็ตาม เอกสิทธิ์นั้นก็ยังคงมีอยู่และได้รับความคุ้มครองไม่ต้องเปิดเผย แต่ทางประเทศอังกฤษถือว่าเมื่อการสมรสสิ้นสุดลง เอกสิทธิ์นั้นก็ควรจะสิ้นสุดลงด้วย ทั้งนี้เพราะความสัมพันธ์ระหว่างสามภริยาได้สิ้นสุดลงแล้ว จึงไม่มีประโยชน์และความจำเป็นที่จะต้องนำเอาเอกสิทธิ์การคิดต่อข่าวสารมาใช้ในการรักษาความสงบสุขในครอบครัว และสถานภาพของการสมรสให้คงอยู่ตลอดไป ทั้งนี้ เอกสิทธิ์ในการคิดต่อข่าวสารที่เป็นความลับระหว่างสามภริยาในประเทศอังกฤษ The Criminal Evidence Act , 1898 มาตราที่ 6 (1) ได้บัญญัติไว้ว่า " บทบัญญัติในเรื่องเอกสิทธิ์ของพยานนี้สามารถนำไปใช้บังคับได้ทุกเวลาตลอดทั้งกระบวนการพิจารณาคดีอาญา (all criminal proceedings)" ¹⁷⁰

¹⁷⁰ Halsbury ' s Statutes of England (Vol.12),pp. 870-871.